

แบบเรียนภาษาไทย
กรมตำรา กระทรวงศึกษาธิการ

แบบ สอน เรียง ความ ขึ้น ประถม

ปีที่ ๒

ขุนสัทธาธิวรณการ เรียบเรียง

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๕๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๖๖

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๕๗ สตางค์
พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

มีกรรมสิทธิ์ ตาม พระราชบัญญัติ

no. 387

๒๔๖๔

๒๖

mm. 387

mm. 387

แบบเรียนภาษาไทย
กรมตำรา กระทรวงศึกษาธิการ

แบบ สอน เรียง ความ ชั้น ประถม

ปีที่ ๒

ขุนสัมฤทธิ์วรรณการ เรียบเรียง

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๕๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๖๖

ปก กระดาษ ราคาเล่มละ ๕๗ สตางค์
พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

มีกรรมสิทธิ์ ตาม พระราชบัญญัติ

แก้คำผิด

คำว่า “แบบเรียนเรียงความ” ให้แก้เป็น แบบ ดือน เรียง
ความ ทุก ๆ แห่ง

หน้า	บรรทัด	คำผิด	คำถูก
๒๔	๑๐	ก่ด้นหอมเย็น	ก่ด้นหอมเย็น
๔๘	๑๐	มะพร้าว	มะพร้าว
๔๙	๑	มะพร้าว	มะพร้าว

คำแนะนำในการใช้หนังสือเล่มนี้

วิธีใช้ แบบเรียน เรื่องความ ประถม บที่ ๒ นี้ ได้ แต่งขึ้น
ทำนองเดียวกับ แบบเรียน เรื่องความ ประถม บที่ ๑ แต่ได้ขยาย
รายการ ที่ต้อง สอนให้ยากขึ้น เท่านั้น นักเรียน คนใดที่เคยเรียน
แบบเรียน เรื่องความ ประถม บที่ ๑ มาก่อนแล้ว จะเรียน แบบ
เรียน เรื่องความ ประถม บที่ ๒ ได้ โดยง่าย แต่ถ้า นักเรียน ยัง
ไม่เคย เรียน แบบเรียน เรื่องความ ประถม บที่ ๑ มาก่อน ผู้สอน
ควร ให้นักเรียน ทำ แบบ ผูกหัดใน แบบเรียน เรื่อง ความ ประถม บ
ที่ ๑ ดักร ๒ หรือ ๓ บท พอเป็น ทาง เตี้ยก่อน แล้ว จึง ลงมือ สอน
ตาม แบบเรียน เรื่องความ ประถม บที่ ๒ ต่อไป

อนึ่ง แบบ ผูกหัดใน แบบเรียน เรื่องความ ประถม บที่ ๒ นี้ ได้
วางไว้เป็น ลำดับ ตั้งแต่ง่ายไป สู้ยาก จึง ต้อง สอน ตั้งแต่ บท ที่
๑ เป็นต้นไป การสอน การเรียน จึงจะได้ ผล สัมผัส ความ มุ่ง
หมาย และ ถ้า สอน ไป จบ ลงใน เดือน ใด ให้ สอน ทวน ค้น ใหม่

(๓)

การเตรียม แบบฝึกหัดในหนังสือเล่มนี้ มีบางบทที่ต้องใช้รูปภาพด้วย แต่สิ่งของให้นักเรียนดู ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งเหล่านั้นไว้ก่อนเวลาสอน แต่รูปภาพที่มีอยู่ในหนังสือเล่มนี้เล็กไป ต้องเขียนให้โตขึ้น เพื่อ นักเรียนจะได้เห็นทั่วกัน ทั้งชั้น และควรเขียนตัวรองไว้บน กระดานดำ หรือ กระดาษ ก่อน

วิธีสอน (๑) คำถาม คำตอบ คือ สอนให้นักเรียน ตอบให้ตรงคำถาม พูดเป็นประโยค และแสดงความคิด ความเห็นเป็นคำพูด ให้ตรงตามความมุ่งหมาย นักเรียนมักจะพูดหรือตอบคำถามแต่เพียงครั้ง ๆ กลาง ๆ ดังเช่น ผู้สอนถามว่า “ฉันนั่งอยู่ที่ไหน?” นักเรียนจะตอบแต่เพียงว่า “เกาอี้” หรือ “บนเกาอี้” เท่านั้นไม่พอ เพราะไม่เป็นประโยค เวลาที่นักเรียนตอบคำถาม ต้องคอยระวังให้พูดให้เป็นประโยค มีประธาน กริยา หรือ กรรม พร้อมส่วน ส่วนการ รวบรวมคำตอบขึ้น เป็นเรื่อง จะต้องสอนให้นักเรียน รู้จักคิด ถอดคำ ที่ซ้ำ ซาก ออก และให้รู้จักใช้เครื่องหมาย เป็นต้นว่า กับ, แก่, แต่, ต่อ, แล้ว, จึง ฯลฯ เชื่อมประโยคให้เข้ากันสนิท เช่น นาย ก ไปมา, นาย ข ไปมา,

(ค)

นาย ก หาไม้ไผ่, นาย ข หาไม้ไผ่, เวลาเรียนเรียงเป็นเรื่อง
ควรจะเป็น “นาย ก กับ นาย ข ไปป่าหาไม้ไผ่” คัดถ้อยคำ
ที่ซ้ำกันคือ “ไปป่า หาไม้ไผ่” ออกเสีย ใช้เครื่องหมาย “กับ”
เชื่อมประโยค ดังนี้ เนื้อความจึงจะดีขึ้น

(๒) ของจริง หรือ รูปภาพ วิธีนี้ ผู้สอน ต้องใช้ คำถาม
นำ และ รวบรวมเรื่องอย่าง วิธี ข้อสอน ๑. ในแบบฝึกหัดต่อไปนี้ได้ตั้ง
คำถาม คำตอบไว้เป็นแบบ บ้าง ตั้งหัวข้อไว้ให้ผู้สอนเลือกใช้
คำถามเขาเองบ้าง ผู้สอนต้องระวังใช้คำถามแต่ที่เป็นความรู้เดิม
ของ นักเรียน เพราะ ต้องการ จะสอนภาษาไม่ใช่สอนวิทยา เช่น
จะถามว่า “ไปไม้มีรูปและดีเป็นอย่างไร? ใช้ทำอะไรได้
บ้าง?” ถามได้ แต่ถ้าจะถามว่า “ไปไม้มีประโยชน์อย่างไร
แก่ต้นของมัน?” เช่นนี้ไม่ควรถาม เพราะ ยากเกิน ความรู้ ของ
นักเรียนในชั้นนี้ที่ จะตอบได้ (ดู วิธี สอน บทเรียน ด้วยของหน้า
๑๑ ว่า ด้วยคำถาม)

ส่วน หัวข้อ ที่ผู้สอน จะถาม นักเรียน ควร จะถามให้เป็น
ลำดับ อย่าให้ก้าวก่าย กัน จะถาม ข้อใด ก่อน และหลัง ควร จะ
ให้เป็นดังนี้

(ฆ)

๑. ถ้าเป็นรูปภาพ
- ก. ภาพอะไร ?
 - ข. สิ่งสำคัญในภาพนั้น
 - ค. ส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ
 - ฆ. อาการ ของสิ่งนั้น ๆ

๒. ถ้าเป็นสัตว์
- ก. รูป ขนาด
 - ข. ส่วน ตัว
 - ค. ส่วน หัว
 - ฆ. ส่วน หาง
 - ง. ชนิด
 - จ. ประโยชน์ หรือ โทษ

๓. ถ้าเป็นต้นไม้
- ก. ราก
 - ข. ลำต้น
 - ค. ขนาด
 - ฆ. ใบ
 - ง. ดอก และ ผล
 - จ. ชนิด
 - ฉ. เกิดใน ที่ อย่างไร ?
 - ช. ประโยชน์ หรือ โทษ

(ง)

๔. ถ้าเป็นวัตถุ

ก. รูป หรือ ลักษณะ

ข. ดี

ค. ทำด้วยอะไร ?

ง. ชะนิค

จ. ประโยชน์ หรือโทษ

(๓) นิทาน และ เรื่อง เบ็ดเตล็ด ^{ข้อนี้}ไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนเรียบเรียงลงสมุด หรือกระดาน ชะนวนเล่มต่อไป ควรให้เล่าปากเปล่าบ้าง เขียนบ้าง สลับกัน ข้อสำคัญในเวลาสอนต้อง ^{ใช้วิธี}ซักถาม ให้นักเรียน ^{รู้จัก}จับใจความสำคัญของเรื่อง ที่มีผู้เล่าให้ฟัง หรือตัวเองไปพบเห็น มา ขรรณาเรื่องทุก ๆ เรื่อง ถ้าจะ แบ่งเป็นข้อ ๆ ก็ได้ ๓ ข้อ คือ

๑. ข้อ เริ่ม เรื่อง

๒. ข้อ ความ ค่อ ๆ ไป

๓. ข้อ สิ้น ทาย

ตัวอย่าง เรื่อง หมา กับ เภา ใน นิทาน อีสป ข้อ เริ่ม เรื่อง
ได้ แก่ หมา ได้ กอน เนื่อ ข้อ ความ ค่อ ๆ ไป ได้ แก่ หมา เห็น เภา

(๑)

ของ มันในน้ำ ข้อตั้งท้าย ได้แก่ หมา อด ก่อน เนื้อ ส่วนข้อ
ความอื่น ๆ นั้นเป็น พดความ นักเรียนไม่จำเป็น ต้องจำให้เหมือน
แบบ ทุกคำ เมื่อ เวลา เรียบเรียง ใช้ ถ้อยคำ จำนวน ของตนเอง
ถ้อยคำ ดังนี้ ๆ ตักว่า ถ้อยคำ ยืดยาว เย็นเยื่อ

เรื่องนิทาน ถ้าจะนำมาสอนนอกจากแบบ ก็ต้องเลือกนิทานที่
ไม่ใช่ทุพภิกขภัย ใน เวลา ที่จะบอกให้นักเรียน เรียบเรียง ควร จะ
อ่าน จากเรื่อง ตักว่า เต่า ปากเป็ดว่า เพราะ อาจ จะ ใช้ จำนวน ไม่
เรียบ ร้อย หรือ เต่า เทียว ที่ หนึ่ง กับ เทียว ที่ สอง ใช้ จำนวน ไม่
ตรง กัน นักเรียน จะ ยึด อะไร เป็นหลัก ไม่ได้ เมื่อ อ่าน ต้อง ให้ ได้
ยิน ท่วงทำนอง หรือ จะ ให้ นักเรียน ไป อ่าน ที่บ้าน แล้ว จำมา แต่ง ใน
เวลา เรียบเรียง บาง ก็ได้

วิธีตรวจ ประโยชน์สำคัญ ที่นักเรียน จะ ได้รับ จากการ เรียน
เรียงความ อยู่ที่ การตรวจตรา โดยละเอียด ถัดวัน ของ ผู้สอน ถ้า
ผู้สอน ไม่ ตรวจ หรือ ตรวจ แต่ ไม่ ละเอียด นักเรียน จะ ไม่ ได้รับ ผล
ตามส่วน ที่ ควร จะ ได้ ฉะนั้น ทุก ๆ ครั้ง ที่ ผู้สอน ให้ นักเรียน ทำ
แบบฝึกหัดบทใดไป แล้ว ต้อง ถือ เป็นการ บังคับว่า จะ ต้อง
ตรวจ ให้ เสร็จเสีย ก่อน จึง จะ ให้ ทำ บทอื่น ต่อไปได้

(๓)

การตรวจเรียงความมีอยู่ ๒ ทาง คือ ตรวจในเวลาเรียน
ทางหนึ่ง ตรวจนอกเวลาเรียน อีกทางหนึ่ง แต่ทั้ง ๒ ทางนี้
จะแยกออกจากกันไม่ได้ ต้องใช้รวมกันไป เพราะเหตุว่า ถ้า
จะตรวจแต่ในเวลาเรียน ทางเดียว ถ้าชั้นใดมีนักเรียนมาก กว่า
จะตรวจเสร็จก็จะเสียเวลา มาก หรือ ถ้าจะ ตรวจ แต่ นอก
เวลาเรียน ทางเดียว เมื่อ นักเรียน ทำแล้ว ก็จะ เสีย เวลา เช่นเดียว
กัน เหตุฉะนั้น การ ตรวจ เรียงความ ควร จะ กระทำดังนี้ เมื่อ
เห็นว่า นักเรียน คนใด ทำแล้ว ในเวลา เรียน ก็ตรวจไป ใน เวลาเรียน
ถ้า ตรวจไม่ แล้ว จึงนำไป ตรวจ นอก เวลาเรียน พบ คำใดผิด
ต้อง แก่ ไว้ ใน สมุด หรือ กระดาษ ชะนวน ของ นักเรียน ถ้ามี คำ
ผิด คำใดสำคัญ เห็นว่า นักเรียน จะต้อง รู้ ท่อง ถึงกัน ต้อง จดคำผิด
นั้น ๆ ไว้ ใน สมุด ของ ผู้สอน เมื่อ ถึง เวลา สอน คราว หลัง นำ
คำผิด นั้น ๆ มา อธิบาย บน กระดานดำ ให้ นักเรียน รู้ ท่อง ถึงกัน ผู้
สอน ต้อง เลือ ก ระเบียบ ที่นักเรียน ทำได้ เรียบ ร้อย ถูกต้อง ดี กับ ที่
ทำ ผิด พลาด มาก มาอ่าน ให้ นักเรียน ใน ชั้น พังดัก ๒ หรือ ๓ ระเบียบ
เพื่อให้ นักเรียน รู้ ว่า อย่างไร ดี อย่างไร ไม่ดี เป็น การ เปรียบ
เทียบ กัน

(๓)

เวลาตรวจควร จะ แบ่ง ตรวจเป็น ๒ แผนก คือ แผนกเนื้อ
เรื่อง และ แผนกผิดต่าง ๆ

๑. แผนกเนื้อเรื่อง ต้องดูว่า นักเรียน เรียบเรียงได้เรื่อง
บริบูรณ์หรือบกพร่อง ถ้าบกพร่อง ตรงไหน ? ต้องชี้แจงให้
เห็น เป็น ตอน ๆ ไป

๒. แผนกผิดต่าง ๆ ในชั้นต้น ควร กวดขัน ข้อผิดพลาด
ให้มาก

ก. ไวยากรณ์ ต้องดูว่านักเรียน เรียบเรียง เป็น
ประโยคถูกต้องตามไวยากรณ์ มี ประธาน กริยา กรรม ครบ
ตามส่วนของ ประโยคหรือไม่ ? ใช้เครื่องหมายถูกต้องหรือไม่ ?
ใช้คำ สรรพนาม ถูกต้องหรือไม่ ? เหล่านี้เป็นต้น

ข. ลำนวน ต้องดูว่า นักเรียน ใช้คำพด ห้วน ๆ ละ ๆ
ผิดความนิยมหรือไม่ ? เช่นรับประทานว่า “รับ” สำคัญว่า “จริง”
เหล่านี้ เป็นต้น

(๕)

ค. ตัวสะกดการันต์ ใช้ผิดไปจากแบบหรือไม่ ?
ถ้าผิดขอให้แก้ ทำนองเดียวกับแก้ในเวตาเขียนตามบด

ฅ. ถักปรก ชื่อน้อง กวดชนให้มาก เช่นเขียน
แควดบ ชัดมา ตัวหนังสือไม่ชัด ไม่ชนหน้ากระตาส เหล่าน
เป็นคน.

ชนสัมฤทธิ์วรรณการ

กองฯ หาดวง ตรวจการ ประจำภาค

เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖

•
•
•

สารบัญ

แบบฝึกหัดที่	๑	เรื่องความตาย	หน้า	๑
”	”	๒ เรื่องกตเวย	”	๒
”	”	๓ เรื่องธงชาติ	”	๕
”	”	๔ เรื่องเด็กซุกซน	”	๗
”	”	๕ เรื่องหมาจิ้งจอกกับนกกระด่า	”	๑๐
”	”	๖ เรื่องไก่	”	๑๑
”	”	๗ เรื่องอวดดี	”	๑๓
”	”	๘ เรื่องนาฬิกา	”	๑๕
”	”	๙ เรื่องดา หมาจิ้งจอก ราชด้ห้	”	๑๗
”	”	๑๐ เรื่องแพะมีขยาัย	”	๑๘
”	”	๑๑ เรื่องการชอขาย	”	๒๐
”	”	๑๒ เรื่องเด็กชอด้คย	”	๒๒
”	”	๑๓ เรื่องคนกหดาบ	”	๒๓
”	”	๑๔ เรื่องรถไฟ	”	๒๕
”	”	๑๕ เรื่องเพองกับแพง	”	๒๖
”	”	๑๖ เรื่องตกแพะกับหมาบ้า	”	๒๘
”	”	๑๗ เรื่องมา	”	๒๙

แบบฝึกหัดที่	๑๘	เรื่องคุณและโทษ	หน้า	๓๑
"	"	๑๙	เรื่องความกล้าหาญ	" ๓๒
"	"	๒๐	เรื่องขี้อ้างกับวัว	" ๓๓
"	"	๒๑	เรื่องอิฐ	" ๓๔
"	"	๒๒	เรื่องเหา	" ๓๖
"	"	๒๓	เรื่องเพื่อนเทียม	" ๓๘
"	"	๒๔	เรื่องทองกับตัว	" ๓๙
"	"	๒๕	เรื่องฝากนักเรียน	" ๔๑
"	"	๒๖	เรื่องหนูประชุมปรึกษากัน	" ๔๒
"	"	๒๗	เรื่องเด็กหวดข	" ๔๔
"	"	๒๘	เรื่องกากกับเหยี่ยว	" ๔๕
"	"	๒๙	เรื่องมะพร้าว	" ๔๗
"	"	๓๐	เรื่องชาวสวนกับดก	" ๔๙
"	"	๓๑	เรื่องเปนนกอะไรดี	" ๕๐
"	"	๓๒	เรื่องชายโง่กับกตของ	" ๕๓
"	"	๓๓	เรื่องมามีใจกรุณา	" ๕๔
"	"	๓๔	เรื่องนายพรานกับไก่ฟ้า	" ๕๖
"	"	๓๕	เรื่องเกตุ	" ๕๗

แบบฝึกหัดที่	๓๖	เรื่องเพื่อนแท้	หน้า	๕๘
"	"	เรื่องทุ่งนา	"	๖๐
"	"	เรื่องคนไทยกับคนขอ	"	๖๒
"	"	เรื่องหนู	"	๖๓
"	"	เรื่องฉันช่วยคน	"	๖๔
"	"	เรื่องช่วยเหลือเพื่อน	"	๖๖
"	"	เรื่องมด	"	๖๘
"	"	เรื่องคดีความ	"	๖๙
"	"	เรื่องพ่อค้าเกลือกับวัวต่าง	"	๗๐
"	"	เรื่องเด็กตกบ่อ	"	๗๒

แบบฝึกหัดที่ ๑

สนทนาโต้ตอบ เรื่องความตาย

วันหนึ่ง ช่างเย็บ กับกะตาด์ มา พบกัน จึงสนทนา กันถึงความ
ตาย ของ บิดา และ บิดังต่อไปนี้

ช่าง เย็บ ฉันขอถาม หน่อยเถิดว่า บิดา ของท่าน ตายที่ไหน ?
กะตาด์ บิดา ของ ฉัน นะ หรือ ตาย บน เรือ ไฟใน ทะเล
ช่าง เย็บ บิด ของ ท่าน ตาย ที่ไหน ?
กะตาด์ บิด ของ ฉัน ก็ตาย บนเรือไฟใน ทะเล เหมือน กัน
ช่าง เย็บ อะ ! ท่าน ยัง กลัว ไปใน เรือไฟอีกหรือ ? ท่าน
จะ ต้อง ตาย อย่าง บิดาและ บิด ของ ท่าน เหมือนกัน
กะตาด์ จริง ! ฉันอาจ จะต้องตาย อย่างบิดา และ บิด ของฉัน
แต่ฉันขอถาม ท่าน บ้างว่า บิดา ของท่านตายที่ไหน ?
ช่าง เย็บ บิดา ของ ฉัน นะ หรือ ก็ ตาย บน ที่นอน นะ

กะตาด ^๑ แล้ว ก็ ^๒ บ๊อง ของ ท่าน คาย ที่ไหน ละ ?
 ข้าง เย็บ ^๑ บ๊อง ของ ฉัน ก็ คาย บน ที่นอน เหมือน กัน
 กะตาด ^๑ อะ ! ท่าน ยัง กดำ ไปนอน บน ที่นอน อีก หรือ ?
 ท่านจะ ต้องคายนอย่างบิดาและ บ๊อง ของ ท่านเหมือนกัน.

หมายเหตุ ผู้สอน เล่า เรื่อง ให้ นักเรียน ฟัง ๒ เที้ยว แต่ควร จะเล่าให้ เป็น เรื่อง
 คิดต่อกัน แล้วเลือก นักเรียน คราว ละ ๒ คน ให้ สนทนาโต้ตอบ
 กันหน้าชั้นใช้ วัชรา ของ นักเรียน เอง ระวังอย่าให้ เรื่อง ออก นอก
 ทาง (พยายาม ผิด หัก ทำทางด้วย บังคับ) เมื่อเห็นว่า เข้าใจดีแล้ว
 จึงให้นักเรียน เรียบเรียง จะเรียงอย่างแบบ คำถาม คำตอบ หรือ เป็น
 เรื่อง คิดต่อกันก็ได้ แต่อย่าให้ เนื้อเรื่อง ห่างไกล กว่าแบบนัก

แบบฝึกหัดที่ ๒

เรื่องกล้วย

ผู้สอน นำ ต้น กล้วย ที่มี ราก และ ใบ มาวาง หน้า ชั้นให้นักเรียน ดู แล้ว
 ตั้งคำถามให้นักเรียน ตอบ ปากเปล่า ดังนี้

ถาม รากของ ต้นกล้วย เป็นอย่างไร ? (ให้นักเรียน ดู
 รากกล้วย)
 ตอบ ราก ของ ต้น กล้วย เป็น รากใหญ่ และ ราก ฝอย

ถาม ลำต้น เປน อย่างไร สูง ประมาณ เท่าไร ?

ตอบ ลำต้น เປน กาบ ๆ สูง ประมาณ ๖ ศอก

ถาม ใบ กว้าง ยอก ออก จาก ส่วนไหน ของ ต้น ?

ตอบ ใบ กว้าง ยอก ออก จาก ปลาย กาบ ที่ ยอด ของ มัน

ถาม ใบ กว้าง เรา เรียก ว่า อะไร ?

ตอบ ใบ กว้าง เรา เรียก ว่า ใบ คอง

ถาม ใบ กว้าง มี รูป คล้าย อะไร ?

ตอบ ใบ กว้าง มี รูป คล้าย ใบ พาย แต่ ใหญ่ กว่า มาก

ถาม ใบ กว้าง ยาว ประมาณ เท่าไร ?

ตอบ ใบ กว้าง ยาว ประมาณ ๑๐ นิ้ว

ถาม ใบ กว้าง มี ดี อย่างไร ?

ตอบ ใบ กว้าง เมื่อ ช้อน ดี เขียว เมื่อ แก่ ดี เหลือง

ถาม ดอก กว้าง มี รูป อย่างไร ดอก ที่ ส่วนไหน ของ ต้น ?

ตอบ ดอก กว้าง มี รูป คล้าย ดอก บัว แต่ ใหญ่ กว่า ดอก ที่ ยอด ของ ต้น

ถาม ดอก กว้าง เรียก ว่า อะไร ?

ตอบ ดอก กว้าง เรียก ว่า ปลี

ถาม ลูกกลัว เปน อย่างไร ?

ตอบ ลูกกลัว คิดกัน เปน คับ ๆ คับ หนึ่ง ๆ เรียกว่า หวั
ทั้งหมด เรียกว่า เครือ

ถาม กลัว มี ๓ ชนิด ? ชนิดใดบ้าง ?

ตอบ กลัว มี หลาย ชนิด เช่น กลัว หอม กลัว หักมุก
กลัว ไข้ กลัว คาน เปนต้น

ถาม กลัว เกิดใน ที่ อย่างไร ?

ตอบ กลัว เกิดใน ที่ ต้ม

ถาม กลัว มี ประโยชน์ อย่างไร ?

ตอบ กลัว มี ประโยชน์ ทุก ๆ ส่วน เช่น ใบ ดอก ไข่ ห่อของ
กาบ ไข่ ทำ เชือก ได้ ปดื และ ผล ไข่ รับ ประทาน เปน ต้น

หมายเหตุ

เมื่อนักเรียน ตอบคำถาม ได้ ใจความ ดี แล้ว ให้ นักเรียน ช่วย กัน เรียบ
เรียง ผู้สอน เขียน ลง บน กระดาษดำ ถ้า มี คำใด เปน คำยาก ให้ นักเรียน
สะกด คำ นั้น ถ้อยคำ สำนวน ที่ นักเรียน บอก ให้ เขียน ถ้า ไม่ ดี ต้อง คัด
แปลง แก้ไข ไป ด้วย ที่ เดียว เวลา เรียบ เรียง หหมด เรียง แล้ว ให้
นักเรียน คน หนึ่ง หรือ สอง คน อ่าน ให้ นักเรียน ใน ชั้น ฟัง แล้ว ลบ
กระดานดำ ต่อ ไป ให้ นักเรียน คน อื่น ๆ เล่า ปาก เปล่า จน พัง ขึ้น
เนื้อ เรื่อง ที่ เรียบ เรียง อย่า ให้ ห่าง โกล ถ้วน นี้ นัก

“กถวียมี ราก ๒ ชนิด คือ รากใหญ่ และ รากฝอย ถ้าต้น
 เป็น กาบ ๆ สูง ประมาณ ๖ ศอก ที่ปลาย กาบ มี ใบ รูป คล้าย
 ใบ พาย แต่ใหญ่ กว่า เรียกว่า ใบ คอง ยาว ประมาณ ๑ ฟุต
 เมื่อ อ่อน มี สี เขียว เมื่อ แก่ สี เหลือง ดอก มี รูป คล้าย ดอก บัว แต่
 ใหญ่ กว่า ดอก บัว เรียกว่า ปลี เมื่อ ดอก บาน กาบ ปลี หัก ลาก ด้วย
 คัตกัณ เป็น คับ ๆ คับ หนึ่ง ๆ เรียกว่า หัว ทั้งหมด เรียกว่า เครือ
 กถวีย มี หลาย ชนิด เช่น กถวีย นาวา กถวีย หอม กถวีย ไซ้
 กถวีย หักมุก กถวีย ตาน เปนต้น กถวีย เกิด ใน ที่ ลุ่ม ดิน กถวีย
 ไซ้ เป็น ประโยชน์ ได้ ทุก ๆ ส่วน เช่น ใบ คอง ไซ้ หัว ของ กาบ ไซ้
 ทำ เชือก ได้ ปลี และ ผล ไซ้ รับ ประทาน ”

แบบฝึกหัดที่ ๓

เรื่อง ชนชาติ

เขาเล่าว่ามีเด็กไทยหลายคน ไปเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียน
 ของชาวต่างประเทศแห่งหนึ่ง เมื่อโรงเรียนจะหยุดปลายปี ครู
 จัดให้มีการวิ่งแข่ง ได้ แฉวน ชนชาติ ของเขา ขึ้น ไว้ รอบ ดันาม
 แต่ ชนชาติ ไทย หา ได้ แฉวน ไม่ พวก นักเรียน ไทย จึง ไม่ ไป เข้า
 ประชุม ด้วย ครู เรียก หัวหน้า นักเรียน ไทย ไป ถาม ว่า “ทำไม

พวกเรายังไม่ไปเข้าประชุมเล่นการวิ่ง ” หัวหน้านักเรียนไทย
ตอบว่า “ การที่พวกข้าพเจ้าไม่ไปเข้าประชุม เพราะเหตุว่า
การวิ่ง คราวนี้ คุรุไม่ได้ แชวน ชงชาติไทยไว้ด้วย พวก
ข้าพเจ้าถือว่าเป็น การ ตก ชาคี ข้าพเจ้าจึงไม่ไปเข้าประชุม
ด้วย ” เมื่อ ครุได้ ฟัง ดง นน จัง ขอโทษ นักเรียนไทย และรับ
เอา ชงชาติไทยขึ้น แชวน ทนท

หมายเหตุ ก่อนที่ผู้สอน จะให้นักเรียน เรียง ความ เรื่องนี้ ให้ใช้วิธีซักถาม
ใจความของเรื่อง และให้รู้จัก จับใจความของเรื่อง เป็นข้อ ๆ
ตามที่กล่าวไว้ แล้วในวิธีสอน ข้อ ๓. เป็น การ สอน ย่อเรื่อง ไปใน
ตัวด้วย

ก. ข้อเริ่มเรื่อง นักเรียนไทยไปเข้าเต้าเรียนอยู่
ในโรงเรียนของชาวต่างประเทศ
โรงเรียนนี้ มีการ วิ่ง ได้
แชวน ชงชาติของเขา แต่ไม่
แชวนชงชาติไทย

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป นักเรียนไทยเห็นว่าเป็น การ ตก
ลูก จึงไม่ไปเข้าประชุมด้วย

ก. ข้อส่งท้าย

ครู ทราบ เรื่อง จิ้ง ขอ โทษ นัก
เรียน ไทย และ เอา ชง ชาติไทย
ขึ้น แขว่น

แบบฝึกหัดที่ ๔

เรื่องเด็กชุกชน

ผู้สอน บอก ความ หมายถึง จะให้นักเรียน เรียง ความ ตาม ภาพ นี้ แล้วตั้ง
คำถาม ให้นักเรียน ตอบ ปาก เปล่า ดังนี้

ถาม ในภาพ ๑ มีอะไรบ้าง ?

ตอบ ในภาพ ๑ มีต้นไม้ รังนก ไข่นก แม่นก และ
เด็ก (ตอบคนละอย่าง)

ถาม รังนกอยู่ที่ไหน ?

ตอบ รังนกอยู่บนกิ่งไม้เล็กๆ

ถาม ในรังนกมีอะไร ?

ตอบ ในรังนกมีไข่นก

ถาม ในรังนกมีไข่นกอยู่กี่ฟอง ?

ตอบ ในรังนกมีไข่นกอยู่ ๕ ฟอง

ถาม เด็กได้ขึ้นไปบนต้นไม้ทำไม ?

ตอบ เด็กได้ขึ้นไปบนต้นไม้ เพื่อกับไข่นก

ถาม แม่นกทำอย่างไร เมื่อเห็นเด็กได้ขึ้นไป ?

ตอบ แม่นกตกใจบินหนีไป

ถาม เด็กได้ไข่นกหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

ตอบ เด็กไม่ได้ไข่นก เพราะพอเขาได้ขึ้นไปเกือบจะถึง
รังนก กิ่งไม้ก็หักลง

ถาม ทำไมกิ่งไม้จึงหัก ?

ตอบ เพราะกิ่งไม้เล็ก ทานน้ำหนักตัวเด็กไม่ได้

ถาม กิ่งไม้หัก ไข่นกเป็นอย่างไร ?

ตอบ กิ่งไม้หัก ไข่นกตกลงมา แตกหมด

ถาม ไน ที่สุดเด็กนั้นเป็นอย่างไร ?

ตอบ ไน ที่สุดเด็กนั้น แขนหัก เจ็บ ตัวเปล่า

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

“เด็กชายคนหนึ่งหนีตามารดาไปเที่ยวสวน เห็นรังนก
อยู่บนกิ่งไม้เล็ก ๆ ก็อยากได้ไข่นกในรังนั้น จึงปีนต้นไม้ขึ้นไป
ไป แม่นกเห็นก็ตกใจบินหนีไป เด็กคนนั้นเห็นไข่นกอยู่ใน
รัง ๕ ฟองนึกดีใจ ก็ได้ออกไปทุกที ๆ พอเกือบถึงรังนก
กิ่งไม้ทวนน้ำหนักตัวเด็กไม่ได้ก็หักลง เด็กพลัดตกลงมาพร้อมกับ
กิ่งไม้ ไข่นกแตกกระจายอยู่ที่พื้นดิน ตกลง เด็กนั้นไม่ได้
ไข่นก ทั้งขาแขนหัก และตัวก็เจ็บ ”

แบบฝึกหัดที่ ๕

เรื่องหมาจิ้งจอกกับนกกระสา

หมาจิ้งจอกตัวหนึ่ง มีกำลังพลาคิดคอก จึงไปว่าจ้างนกกระสาให้ช่วยเขากำปลาออกจากคอก เมื่อ นกกระสา คาม เขากำปลาขึ้น มาจากคอกหมาจิ้งจอกได้แล้ว นกกระสา จึง ทวง ค่าจ้างหมาจิ้งจอก หมาจิ้งจอกทำเป็นโกรธแล้วพูดว่า “ชะ! ชะ! เอ็งนี่ กำเรียบ นึก ทเคยว เมื่อ ปาก ของ เอ็ง อยู่ใน คอกชา ถ้า ข้างบน เอ็ง ก็ จะ ตาย เปลา ที่ ข้างปด้อยให้เอ็ง เขา ปาก ออก มาได้ เช่นนี้ คุณ ของ ข้างยังไม่ เปน ค่าจ้าง พอ อีก หรือ ?” เมื่อ นกกระสา ได้ ฟัง คำตอบ เช่นนี้ ก็ไม่รู จะ ทำ อย่าง ไร แก่ หมาจิ้งจอกได้ ตกตงตอง นิ่ง และ เดิน หนีไป แต่คิดในใจว่า การ ที่ ทำคุณ แก่ผู้ ประพฤติ เปน พาด กตัญ จะ เปน โทษ เสียอีก

(สอน ตาม วิธี สอนใน หมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

หมาจิ้งจอก มีกำลัง พลาคิดคอก

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป หมายถึง ออกไปว่าจ้าง นก
กระด้าให้เขาออก

ค. ข้อส่งท้าย นกกระด้าเขาออกให้ แล้ว
ทวงค่าจ้าง สุนัขจึงจอกไม่ให้

แบบฝึกหัดที่ ๖

เรื่องไก่

ผู้สอนนำไก่หรือรูปไก่ มาวางหน้าชั้นให้นักเรียนดู แล้วตั้งคำถามให้
นักเรียน ตอบปากเปล่า ดังนี้

ถาม ไก่มีรูปร่าง คล้ายสัตว์อะไร ?

ตอบ ไก่มีรูปร่าง คล้าย นก แต่ใหญ่กว่า

ถาม ขนไก่เป็นอย่างไร ?

ตอบ ขนไก่อ่อนนุ่ม มีเยื่อบาง คืดกันเป็นแผ่น ๆ คล้าย
ใบไม้ ตีต่าง ๆ กัน

ถาม ทำไมไก่จึงบินไถดเหมือนนกไม่ได้ ?

ตอบ เพราะไก่มีปีกเล็ก และไม่แข็งแรง จึงบินไถด
เหมือนนกไม่ได้

ถาม ไก่ไข่อะไร ค่อยเคี้ยวหาอาหาร ?

ตอบ ไก่ไข่เท่าค่อยเคี้ยวหาอาหาร

ถาม ไก่มีหัวกี่หัว ?

ตอบ ไก่มีหัว ๔ หัว ข้างหน้า ๓ ข้างหลัง ๑ หัว

ถาม บนหัวไก่มีอะไร ?

ตอบ บนหัวไก่มีเนื้อแดง ๆ เรียกว่า หงอน

ถาม ปากไก่เป็นอย่างไร ?

ตอบ ปากไก่แข็ง ปลายแหลมคม ไม่มีฟัน

ถาม ไก่มีกี่ชนิด ? ชนิดใดบ้าง ?

ตอบ ไก่มีหลายชนิด คือ ไก่แจ้ ไก่อยู่ ไก่ตะเภา ไก่พันทาง ฯลฯ

ถาม ไก่มีประโยชน์แก่คนอย่างไร ?

ตอบ ไก่มีประโยชน์แก่คน คือ เนื้อไข่เป็นอาหาร ขนไข่ยัด
ฟูก เบาะ หมอน เป็นต้น

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

“ไก่มีรูปร่างคล้ายนกแต่ตัวใหญ่กว่า มีขนอ่อนนุ่มมี
เขี้ยวข้างคอดก้นเป็นแผ่น ๆ คล้ายใบไม้ งอกอยู่ทั่วตัว มีต

ต่าง ๆ กัน ปีกเด็กไม่ดีแข็งแรง จึงบินไกล อย่าง นกไม่ได้
ขาเด็กแต่แข็งแรง นิ้วเท้ามี ๔ นิ้ว ข้างหน้า ๓ นิ้ว ข้างหลัง
นิ้วหนึ่ง สำหรับช่วยเหยียดอาหาร ข้างบนหัวมีเนื้อสีแดง ๆ เป็น
ก้อน เรียกว่า หงอน ปากแข็งแรง ปลายแหลมคมไม่มีฟัน ใต้มี
หลายชนิด คือ ไก่แจ้ ไก่อยู่ ไก่ตะเภา ไก่พันทาง ฯลฯ ไก่มี
ประโยชน์แก่คน คือ เนื้อใช้เป็นอาหาร ขนใช้ยัดฟูก เบาะ หมอน
เป็นต้น "

แบบฝึกหัดที่ ๗

เรื่อง อวดดี

วันหนึ่ง เวลา ยืดพักกลางวัน นักเรียนหญิงสองคน นั่ง
คุยกัน ถึง เครื่องแต่งตัว ต่างคนต่าง จะคุย อวดดี ว่า เครื่องแต่ง
ตัวของตนดีกว่า ของเพื่อน เด็กหญิงคนหนึ่ง พูดว่า "เมื่อ
วาน บิดาฉัน ขอ แพร ผูกผมให้ผมหนึ่ง งามเหลือเกิน " เด็ก
หญิงอีกคนหนึ่ง เมื่อได้ยินดังนั้น ก็พูดว่า "บิดาฉัน ขอหมวก
ให้ ใบหนึ่ง งามมาก เหมือนกัน " เป็นอันว่า เด็กหญิงทั้งสอง
นี้ไม่แพ้กันในการ คุย

ต่อมาที่โรงเรียน มีการ รื่นเริง นักเรียน ทั้งหลาย ต่าง ก็พา
กัน แต่งตัว อย่าง ด้วยงาม มาในงาน นั้น แต่ เด็กหญิง ทั้งสอง
นั้น เมื่อ มาพบ กัน เข้า ต่าง ก็มีความ ตระอาย ซึ่งกัน และกัน จน
ไม่ อยาก จะมอง ต่อกันได้ เพราะ เขา ทั้งสอง ไม่ได้ แต่งตัว
ด้วย สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ตาม ที่คุย กันไว้ มาในงาน ออก หน้า ออกตา
เช่นนั้น

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

นักเรียน หญิง ทั้งสอง คน คุย
กัน ถึงเครื่อง แต่งตัว

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

นักเรียน หญิง ทั้งสอง คนไม่มี
เครื่อง แต่งตัว แต่งมาในงาน

ค. ข้อส่งท้าย

นักเรียน หญิง ทั้ง สอง คน พบ
กัน ต่าง ก็มีความ ตระอาย
ซึ่งกัน และกัน

๑๕
แบบฝึกหัดที่ ๙

เรื่อง นาฬิกา

ผู้สอน นำ นาฬิกา มา ตั้ง หรือ แขนวนไว้ หน้า ชั้นให้นักเรียน ดู แล้ว ตั้งคำถาม
ให้นักเรียน ตอบปากเปล่า ดังนี้

ถาม นาฬิกา มี ประโยชน์ อย่างไร ?

ตอบ นาฬิกา มี ประโยชน์ สำหรับ บอก เวลา

ถาม เรือน นาฬิกา ทำด้วย อะไร ?

ตอบ เรือน นาฬิกา ทำด้วย ไม้ บาง ทองเหลือง บาง เงิน บาง
นิเกิล บาง (ตอบคน ละ อย่าง)

ถาม เครื่อง จักร ทำด้วย อะไร ?

ตอบ เครื่อง จักร ทำด้วย เหล็ก บาง ทองเหลือง บาง

ถาม ข้างนอก มี กระจกไว้ เพื่อ ประโยชน์ อะไร ?

ตอบ ข้างนอก มี กระจกไว้ เพื่อกัน เข็ม และ ตะลอม

ถาม บน หน้าปัด มี อะไร ?

ตอบ บน หน้าปัด มี ตัวเลข และ ชัดเล็ก ๆ ระหว่าง ตัวเลข มี
เข็ม ๒ อัน

ถาม ตัวเลข และ ชัดเกล้า นั้น มีไว้เพื่อประโยชน์อะไร ?

ตอบ ตัวเลข บอก ชั่วโมง และ ชัด บอก นาที

ถาม นาฬิกา มีกี่ ชนิด ?

ตอบ นาฬิกา มีหลาย ชนิด เช่น นาฬิกาพก นาฬิกาตั้ง
นาฬิกาแขวน

ถาม นาฬิกา ทำที่ไหน มาก ?

ตอบ นาฬิกา ทำที่ ประเทศ สวิตซ์เซอร์แลนด์ มาก.

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

“นาฬิกา เป็น ประโยชน์ สำหรับ บอกเวลา ภายนอก เรียกว่า เรือน ทำด้วยไม้บ้าง ทองเหลืองบ้าง เงินบ้าง นิกเกิลบ้าง เครื่องจักร ทำด้วย เหล็ก และ ทองเหลือง ข้าง นอก มี กระบอกไว้เพื่อ บ่งบอก ชั่วโมง และ ละเอียด บน หน้าปด มี ตัวเลข และ ชัดเล็ก ๆ สำหรับ บอก ชั่วโมง และ นาที มี เข็ม ๒ อัน ดันอันหนึ่ง ยาว อันหนึ่ง ถ้า เข็มยาว หมุนไปได้ รอบหนึ่ง เข็มสั้น ก็ เลื่อนไป ตัวเลข หนึ่ง เรียกว่า ชั่วโมง หนึ่ง นาฬิกา มี หลาย ชนิด เช่น นาฬิกาพก นาฬิกาตั้ง นาฬิกาแขวน ประเทศ สวิตซ์เซอร์แลนด์ ทำนาฬิกา มาก.

เรื่อง ลา หมาจึงจอก กับราชสีห์

ลา กับ หมาจึงจอก ตัดญญา กันว่า ถ้า ตกทุกข์ ได้ยาก อย่างไร ก็จะไม่ทิ้งกัน วันหนึ่ง ล่าสัตว์ ทั้งสอง นั้น พากันไป เทียว หากิน ในป่า ไป พบ ราชสีห์ กำลัง เดิน มา แต่ไกล จะ หอบ หัน ก็ไม่ทัน หมาจึงจอก เห็น อัน ตราย จะมาถึง ตัว จึงรีบ วิ่ง ไปหา ราชสีห์ แล้ว บอกว่า จะรีบ ขาด่าหา ลา ให้กิน ลักตัวหนึ่ง แต่ ขอย้ำ ให้ราชสีห์ ทำ อัน ตราย แก่ตัว ราชสีห์ เห็น หมาจึงจอก จึง แก้ว รับ ว่า ลา หมาจึงจอก คิด ข่าน ทรอง ลา มา ได้ แล้ว จะ ปลดปล่อย หมาจึงจอก ไป หมาจึงจอก ดีใจ วิ่ง ไป พุด กับ ลา ว่า “ราชสีห์ ไม่ทำ อัน ตราย แก่เรา แล้ว” ลา หลง เชื่อ เดิน ตาม หมาจึงจอก ไป จน ตกหล่ม ลึก หมาจึงจอก จึงวิ่ง มา บอก ราชสีห์ ว่า “ข้าพเจ้า ทรอง ลา ไป ติด หล่ม อยู่ แล้ว เชิญ ท่าน ไป กินเถิด” ราชสีห์ ก็จับ หมาจึงจอก กิน เสีย ก่อน แล้ว จึง เดิน ไป กิน ลา ที่ หล่ม.

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

ลา กับ หมาจึงจอก ไป พบ ราชสีห์

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

หมาจิ้งจอกกลัวราชสีห์จะ
กินมัน มันจึงไปบอกราชสีห์
ว่าจะดวงตามาให้กิน

ค. ข้อส่งท้าย

ราชสีห์ยอมให้หมาจิ้งจอกไป
ดวงตาจนตกหมดแล้ว จึง
จับหมาจิ้งจอกกินเสียก่อน

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

เรื่อง แพะมีอหิชาสัย

ผู้สอน บอก ความหมายว่า จะให้นักเรียน เรียงความ ตาม ภาพนี้ แล้วตั้ง
คำถามให้นักเรียน ตอบปากเปล่าดังนี้

ถาม ในภาพทั้งสองนี้ มีอะไรบ้าง ?

ตอบ ในภาพทั้ง ๒ นี้ มี พระ, สระพาน, คดอง

ถาม มี พระ กี่ตัว ? อยู่ที่ไหน ?

ตอบ มี พระ สอง ตัว อยู่บนสระพาน

ถาม สระพาน ทอดข้ามอะไร ?

ตอบ สระพาน ทอดข้ามคดอง

ถาม พระ ๒ ตัว นั้นยืนอยู่อย่างไร ?

ตอบ พระ ๒ ตัว ยืนหันหน้าหากัน

ถาม ทำไม พระ ๒ ตัว จึง หดกกันไม่ได้ ?

ตอบ เพราะ สระพานแคบ พระ ๒ ตัว จึง หดกกันไม่ได้

ถาม ถ้า พระ ทั้ง ๒ ตัว นั้น หดกกัน จะ เป็น อย่างไร ?

ตอบ ถ้า พระ ทั้ง ๒ ตัว นั้น หดกกัน จะต้องตกสระพานจมน้ำตาย

ถาม พระ ทั้ง ๒ ตัว ทำอย่างไร จึง เดินต่อไปได้ ?

ตอบ พระ ๒ ตัว หนึ่ง หมอบ ลง อีก ๒ ตัว หนึ่ง ข้ามไป

ถาม การที่ พระ ๒ ตัว นั้น หมอบ ลง เป็น การ แสดง อย่างไร ?

ตอบ การที่ พระ ๒ ตัว นั้น หมอบ ลง เป็น การ แสดง อหิยาภัย

ดีมาก

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

“วันหนึ่ง พระต้องคว่เดิน มาพบกัน กลาง สระพานเล็ก ๆ ที่
ทอดข้าม คลอง แห่งหนึ่ง มัน หยต ยืน หันหน้า เข้าหา กัน อยู่ ครู่
หนึ่ง เปนเชิงตรง ว่า จะทำอะไร ตั้งใจจะ หลีก กัน ไปได้ เพราะ
ถาจีน หลีก กัน ไปได้ ไม่ตัวใด ก็ตัวหนึ่ง คง ต้อง ตก จากสระพาน
จน น้ำตาย เปนแน่ ในที่สุด พระ ตัวหนึ่ง จึง หมอบลงบนสระพาน
นั้น ให้ อีกตัวหนึ่ง เดิน ข้าม ไปได้ พอ เพื่อน ของ มัน ข้าม ไปได้ แล้ว
มัน ก็ ตก ขน เดิน ต่อ ไปได้ พระ ทั้ง ๒ ตัว นั้น รอด จาก อันตราย
ด้วย ตัวหนึ่ง แสดง อธิษาศัย ต่มา ”

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

สนทนาโต้ตอบ เรื่องการซื้อขาย

นายจิตร หมวกใบนี้ ราคาเท่าไร ?
คนขายของ ราคา ๕ บาท ขอรับ
นายจิตร. แพงไป ๔ บาทไม่ได้หรือ ?
คนขายของ ไม่ได้หรือ ขอรับ ๕ บาท ขาดตัว ผมไม่ได้
 บอกผ่าน

นายจิตร ฉันยังไม่ต้อง การ ละ
 คนขายของ ไม่เป็นไร ขอรับ ตามใจท่าน
 นายจิตร รูปภาพแผ่น นั้น เด่า ราคาเท่าไร ?
 คนขายของ รูปภาพนั้น ราคา ๒ บาท ๕๐ สตางค์ ขอรับ
 นายจิตร ติดอีกไม่ได้หรือ ?
 คนขายของ ไม่ได้หรอก ขอรับ
 นายจิตร ฉันซื้อ แผ่น หนึ่ง นี้ ! เงิน
 คนขายของ ธนบัตร นี้ ๕ บาท นะ ขอรับ
 นายจิตร จะ
 คนขายของ นี้ ขอรับ เงิน ทอง ๒ บาท ๕๐ สตางค์
 นายจิตร ฉัน ถ้า ก่อน ละ
 คนขายของ ขอรับ ขอบใจ วันหลังโปรดแวะ มาชมของ ที่
 ร้านผม อีก นะ ขอรับ
 นายจิตร จะ

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

เรื่องเด็กขอสัตย์

ในการ สอบซ่อมประจำเทอม ครูประกาศแก่นักเรียนว่า ถ้าใคร ทำเลขถูกทุกข้อ จะให้รางวัล นักเรียนทุกคน ต่างก็ตั้งใจทำอย่างเต็มความสามารถ นายส้ม ทำแล้ว ก่อน จึงนำกระดาษไปส่งครู แล้วออกไปจากห้องเรียน เขาเดินเคาะกระดาษที่ทอเลขไว้บนโต๊ะ นายจิตร ซึ่งนั่งอยู่โต๊ะใกล้ๆ กับนายส้ม หยิบมาดู เห็น เลขของตัวผิด ๒ ข้อ ก็ แก้เสีย เขียนใหม่ แล้วเอาไปส่งครู พอเสร็จการ สอบซ่อม ครู ประชุมนักเรียน บอกว่า คนที่ทำเลขถูกทุกข้อ มี ๒ คน คือ นายส้ม กับ นายจิตร ส่วนของ นายจิตร ทำ สะอาดดี กว่า ของ นายส้ม ดังนั้น จึง คิดสินให้ นายจิตร ได้รับรางวัล นักเรียนทุกคน พากัน คบมอให้เกียรติยศ แต่ นายจิตรนั้นไม่แสดงความยินดีเลย เพราะเขารู้สึกว่า รางวัลที่เขาจะได้รับนั้นไม่บริสุทธิ์ เขาจึงเดินไปหาครู ข้างความผิดที่เขาทำไป และ ขอให้ครู ยกรางวัลนั้นให้แก่ นายส้ม

(สอน ตามวิธี สอนใน หมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

ในการสอบข้อ ครุประกาศ
ว่า ถ้าใคร ทำเลขถูกทุกข้อ
จะให้รางวัล

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

นายจิตรตกกระตาส ทดเลขของ
นายส้ม แล้ว แก่ ของตัวให้ถูก
ครุคติดินให้รางวัลแก่นายจิตร
นายจิตรไม่รับรางวัล กลับ
ไปชี้แจงความผิดของตัว และ
ขอให้ยกรางวัลให้แก่ นายส้ม

ค. ข้อส่งท้าย

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

เรื่องต้นกุหลาบ

ผู้สอน นำต้น กุหลาบ มาวาง หน้าชั้น ให้นักเรียนดู แล้วถามให้นักเรียน
ตอบทีละ ข้อ ๆ เมื่อได้ ความ ถูกต้อง แล้ว ให้เขียน หัวข้อ ลงบน กระดาษดำดังนี้

๑. ต้น เป็นหนาม สูงประมาณ ๒ วา มักไม่ตรง

๒. ใบ จัก รี่ ดีเขียว

๓. ดอก ช่อน เปน กัดบ ๆ ดีชมพู่อ่อน ชมพู่แก่
แดง เหลือง กัดบ หอม

๔. ชื่นในที ดินชุย แต่ไม่สู้แห้งนัก

๕. ประโยชน์ทำช่อดอกไม้ ทำบุหงา เย็บอบะ

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

“คุณกุหลาบมีกิ่งก้านคล้ายต้นไม้ใหญ่ แต่ไม่สู้ตั้ง
อย่างสูงประมาณ ๒ วา ถ้าต้นเป็นหนามตั้งไม้ใคร่ตรง ใบรี ๆ
ริมเป็นจัก ๆ ดีเขียวแก่ ดอกกุดม ช่อน กัดบ เปน กัดบ ๆ กัดบบาง
มีดีแดงบ้าง ชมพู่แก่บ้าง ชมพู่อ่อนบ้าง ดีแดงดีเหลือง กัด
กัดบ หอมเย็น ชวนดม มักขึ้นงอกงามในที่ดินชุย แต่ไม่แห้ง
จนเกินไป กุหลาบมีประโยชน์คือ ถ้าปลูกไว้มาก ๆ เก็บดอก
ขายได้ บางทีร้อยหนึ่ง ราคา ๒ บาท หรือ ๓ บาท ใช้ทำเป็น
ช่อดอกไม้ ทำบุหงาหรือเย็บอบะก็ได้”

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

เรื่อง รถไฟ

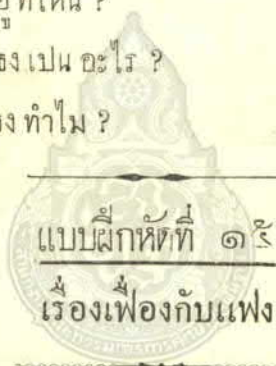

(๑.) ผู้สอนให้นักเรียนดูภาพนี้ แล้วให้หาคำเติมลงในช่องว่าง ให้
 ได้ความตามภาพนี้

“.....กำลังมาถึง..... มี.....ตั้งจาก.....
คน มี.....๒ คน.....หน้าต่าง.....ข้อของจาก....
 ที่..... นายตรวจ.....จากรถ มี.....โบก
 รถไฟออกเดิน.....”

(๒) ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. มีคนกี่คนที่ท่านเห็นในภาพนั้น ?
๒. รถไฟมาหยุดที่ไหน ?
๓. มีเด็กกี่คนที่บนรถไฟ ?
๔. เด็กนั้นกำลังทำอะไร ?
๕. เด็กนั้นอยู่ที่ไหน ?
๖. คนที่ถือธงเป็นอะไร ?
๗. เขาโบกธงทำไม ?

เด็กหญิงต้องคน พนของ ผพี่ชอเพอง ผนของ ชอแพง อยู่ กับ
 บิดา มารดา ณตำบลบ้านป่า แห่งหนึ่ง วันหนึ่ง เด็กหญิง ทั้งสอง
 เห็น บิดา มารดา ว่าง จึงพากันไปตาว่าจะไปเที่ยวป่า มารดา
 อนุญาตให้ไป แต่สั่งว่าอย่ากลับให้ค่ำ เด็กหญิงทั้งสองตั้งใจ
 รับคำมารดาแล้วพากันไป พอเวลาจวนเย็นก็กลับบ้าน มารดา
 ถามเด็กหญิงเพื่องว่า “เจ้าไปป่า พบเห็นอะไรที่น่าตบ้าง ?”

เด็กหญิง เฟื่อง ตอบว่า “ฉันไม่เห็น อะไร ที่น่าตลก อย่าง เดียว
 คนไม่ ชื่น รก รัง รัง ไป ทง นน ฉัน เบื่อ อยาก จะ กลับ เดี่ยว แต่ เมื่อ
 แรก ไป ถึง แต่ แพง อยาก ดฉัน ก็ ต้อง ทน อยู่” มารดา จึง ถาม
 แพง บ้าง ว่า “แพง, เจ้า ได้ เห็น อะไร บ้าง?” แพง ตอบ ว่า “ฉัน
 ได้ เห็น บ้า เขา คน ไม่ ดี ตัว และ ดั่ง อื่น ๆ ที่ น่า ดู น่า ชมน หลาย
 อย่าง ฉัน รู้ ดี กว่า ได้ ความ รุ ชน ออก มาก”

มารดา ได้ พง บุตร ทั้ง สอง ตอบ ต่าง กัน เช่น นั้น ก็ รู้ ได้ ว่า
 คน หนึ่ง ฉลาด มีความ ดั่ง เกด และ รู้ จัก ความ ดี ด้วย ความ งาม
 ของ ธรรมชาติ แต่ อีก คน หนึ่ง ไร้ ชาติ ความ ดั่ง เกด และ ไม่ รู้ จัก
 ความ งาม ของ ธรรมชาติ มารดา จึง ต้อง คอย ตาม ดั่ง ล้อ น อยู่ เสมอ

(สอนตามวิธีสอนในหนังสือเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

- ก. ข้อเริ่มเรื่อง เด็กหญิง เฟื่อง และ เด็ก หญิง
 แพง ตาม มารดา ไป เทียว บ้า
- ข. ข้อความต่อ ๆ ไป เด็ก หญิง ทั้ง สอง กลับ บ้าน
 มารดา ให้ เล่า เรื่อง ไป เทียว บ้า
 เด็กหญิง เฟื่อง เล่า ว่า “พบ แต่
 สิ่ง ที่ ไม่ น่า ดู น่า ชมน เด็กหญิง

แฟง เต้าว้าพบ ตั้งที่น่าคนน่าชม

หลาย อย่าง

ก. ข้อส่งท้าย

มารดาว่าคนหนึ่งฉลาด แต่

อีกคนหนึ่งโง่ จึงต้องคอย

ตั้งสอน อยู่เสมอ

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

เรื่องลูกแพะกับหมาป่า

ลูกแพะตัวหนึ่ง เดินไปเที่ยวหากิน แต่จำพัง ไป พบ หมาป่า
เขาที่กลางทาง หมาป่าจึง ออกได้ กวดจะจับกิน เมื่อลูกแพะ
เห็น จวนตัวจะวิ่งหนีไม่พ้น จึง แกล้ง ทำเป็นใจดี พูดกับ หมาป่า
ว่า “นี่ น่ะ ท่าน ! ไหน ๆ ข้าพเจ้าก็จะต้อง เป็นเหยื่อของท่าน
แล้ว แต่ก่อนที่ข้าพเจ้าจะตายข้าพเจ้าขอ เสนอว่าให้ สุนัข ลักหน้อย”
หมาป่าได้ ฟัง ตงนน ก็ยอม ลูกแพะ จึง ลูกขึ้น เดินว่า ตั้งเสียงร้อง
แบะ ! แบะ ! ดังขึ้น ทุกที ๆ หมาป่านั่งฟังเพือน ทันใดนั้นหมาป่าได้เนื้อ
ตัวหนึ่ง โดยขึ้นเสียง แพร่ร้อง ก็วิ่ง มาดู พบ หมาป่า เขาก็ได้กวด
ไป คักถง หมาป่าเลย อดไม่ได้ กิน แพะ ตัว นั้น.

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

ลูกแพะ พบหมาป่า วังหนไม่พ้น
จึง อ่อนวอน ขอเค้นรำ

ข. ข้อความต่อๆ ไป

ขณะที่ ลูกแพะ เค้นรำ อยู่ ได้
ส่ง เสียงร้อง ดัง ชน ทกที่ หมา
ได้เนื้อได้กินเสียงลูกแพะ วังมา
พบ หมาป่า ได้หมาป่าไป

ค. ข้อส่งท้าย

หมาป่า อดไม่ได้กิน แพะ

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

เรื่องม้า

ผู้สอน นำ ภาพ ม้า มาแขวนหน้าชั้น ให้นักเรียน ดู แล้ว ถามให้นักเรียน ตอบ
ที่ละข้อๆ เมื่อได้รับความถูกต้องแล้ว ให้เขียนหัวข้อ ลงบน กระดาษคำ ดังนี้

๑. รูป

คล้าย วัว หรือควาย ผิดกันที่ไม่ม้เขา
กับไม่ผ่า รูปร่างประเปรี้ยวกว่าวัว
และ ควาย มาก

๒. ส่วนตัว

ก. คอ ยาว เป็น เส้น .
ข. ขา เรียว แข็งแรง .
ค. หู ต่าง ๆ กัน .

๓. ส่วนหัว ก. หัว เด็ก ยาว
 ข. ฟัน ^๔ มี ^๕ ทง ^๔ ฟันคุด และ ^๔ ฟันบด
 ค. คา ^๕ หู ^๕ จมูก ^๕ ใจ.
 ๔. หาง เปน ^๕ พวง ^๕ สำหรับ ^๕ บัด ^๕ ตัว ^๕ แมลง
 ๕. ชนิด เทศ ^๕ ไทย ^๕ แกลบ
 ๖. ประโยชน์ ^๕ ชี ^๕ บรรทุก ^๕ ของ ^๕ (^๕ มา ^๕ ต่าง ^๕) ^๕ ตากรถ

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

มี ^๕ มรูปร่าง ^๕ คล้าย ^๕ วัว ^๕ หรือ ^๕ ควาย ^๕ แต่ ^๕ ไม่ ^๕ มี ^๕ เขา ^๕ และ ^๕ กับ ^๕ ไม่ ^๕ มี ^๕ ฝ่า ^๕
 รูปร่าง ^๕ ประปราย ^๕ กว่า ^๕ วัว ^๕ หรือ ^๕ ควาย ^๕ มี ^๕ มสี ^๕ ต่าง ^๕ ๆ ^๕ กัน ^๕ คือ ^๕ ขาว
 ดำ ^๕ แดง ^๕ เทา ^๕ ฯลฯ ^๕ คอ ^๕ ยาว ^๕ แบน ^๕ เปน ^๕ เส้น ^๕ บน ^๕ ต้น ^๕ มี ^๕ ขน ^๕ ยาว
 ชนิด ^๕ หนึ่ง ^๕ เรียกว่า ^๕ ผมคอก ^๕ ขา ^๕ เรียว ^๕ แข็ง ^๕ แรง ^๕ จึง ^๕ วิ่ง ^๕ เร็ว ^๕ หัว ^๕ เด็ก
 ยาว ^๕ มี ^๕ ม ^๕ ทง ^๕ ฟัน ^๕ คุด ^๕ และ ^๕ ฟัน ^๕ บด ^๕ คา ^๕ หู ^๕ และ ^๕ จมูก ^๕ ใจ ^๕ หาง ^๕ เปน ^๕ พวง
 มี ^๕ ขน ^๕ เต็ม ^๕ ยาว ^๕ ๆ ^๕ มี ^๕ ประโยชน์ ^๕ แก่ ^๕ มัน ^๕ คือ ^๕ ใช้ ^๕ บัด ^๕ ตัว ^๕ แมลง ^๕ ที่ ^๕ มา
 ครอบ ^๕ วน ^๕ มี ^๕ ม ^๕ หดา ^๕ ยชนิด ^๕ คือ ^๕ มา ^๕ เทศ ^๕ มา ^๕ ไทย ^๕ มา ^๕ แกลบ ^๕ เปน ^๕ ต้น
 มี ^๕ ประโยชน์ ^๕ แก่ ^๕ คน ^๕ เรา ^๕ คือ ^๕ ใช้ ^๕ ชี ^๕ บรรทุก ^๕ ของ ^๕ (^๕ มา ^๕ ต่าง ^๕) และ
 ตากรถ ^๕ เหน ^๕ ถาน ^๕ เปน ^๕ ต้น

แบบฝึกหัดที่ ๑๘

เรื่องคุณและโทษ

ชายคนหนึ่งมีฐานะจะไปต่างจังหวัด ขณะที่ขี่ม้าไปตามทาง
ฝนตกทำให้เปียกโชกที่พกอาศัยไม่ได้ ต้องขี่ม้ากว่าฝนไป มี
ความโกรธแค้นเป็นกำลัง จึงคิดว่าฝนไปตลอดทาง ตามทาง
ที่เขาจะไปนั้น ต้องเดินผ่านป่าไม้เล็กๆ ในป่านี้มีนายโจร
คนหนึ่ง แอบซุ่มคอยทำร้ายคนเดินทาง พอเห็นชายคนนั้นขี่มา
มา เห็นเป็นโอกาสดีที่จะทำร้าย และชิงทรัพย์ได้ จึงยก
ปืนขึ้นยิง แต่คนบนนั้น เบี่ยงหน้าฝนจนจึงไม่โดน พอชาย
คนที่ขี่มาได้ยินเสียงปืนตกบน เหยี่ยวไปตกเห็นนายโจร แอบซุ่ม
อยู่ก็ควมมาหนี เมื่อไปตามทางเขาจึงคิดว่า การที่เขา
บน และคิดว่าฝนที่ทำให้ได้รับความลำบากเล็กน้อยนั้นผิดมาก
แท้จริงฝนนั่นเองที่ทำให้ตนบนของนายโจร เบี่ยง เขาจึง
ได้รอดจากอันตราย

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

ชายคนหนึ่ง ขณะที่ขี่มาเดิน
ทางถูกฝน เขาคิดว่าฝนว่า
ที่ทำให้เขาได้รับความลำบาก

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

นายโจร พบ เจ้าจิ้ง เอาจมึง
เพื่อ ชิง ทรัพย์ แต่คนบนเบียด
น้ำฝน บิน จึงไม่ ถิ่น

ค. ข้อสังเกต

ชาย คน นั้น ไม่ เป็น อันตราย
เพราะ ฝน ที่ เขา ดำ แขนง นั้นเอง

แบบฝึกหัดที่ ๑๙ เรื่องความกล้าหาญ

- (๑) ผู้สอนให้นักเรียนดูภาพนี้ แล้วให้หา คำเติมใน ช่องว่างให้ได้
- ความ ตาม ภาพนี้

“วันหนึ่ง เด็ก.....คน พากันไป.....อยู่ริม.....
 หนองน้ำ..... เข้ายับ ก้อนหิน.....ตกลงใน.....
 เพื่อน.....ยืน อยู่..... ไต่หินเสียง.....จิ้ง.....
 ลงไป.....น้ำ เขา.....เด็กนั้นขึ้นมาได้ แต่.....น้ำ
 พุดจาไม่ได้ เพื่อน.....ต้อง.....อยู่ ครู่หนึ่ง จิ้ง พุดได้
 แล้ว.....ทั้ง.....ก็พากัน.....บ้าน.”

(๒) ให้นักเรียน คอบคำถามต่อไปนี้

๑. ภาพ ๑ เป็น ภาพ อะไร ?
๒. มีเด็กหญิง กี่คน อยู่ที่ไหน ?
๓. ทำไมเด็กหญิง จึงลงไป อยู่ใน น้ำ ?
๔. ภาพ ๒ เด็กหญิง กำลัง ทำ อะไร ?
๕. น้ำที่เห็น อยู่ใน ภาพนั้น ถึง ประมาณ เท่าไร ?

แบบฝึกหัดที่ ๒๐

เรื่องอิงอ่างกับวัว

วัวตัวหนึ่ง เที่ยว กินหญ้า อยู่ ตาม ชาย ทุ่ง ขณะที่เดินเลียบ
 ไปตาม ริมคู พระเณรไปเหยียบ ลูก อิงอ่าง ครอก หนึ่งควาย เกือบ

หมด เหลืออยู่แค่ตัวเดียว ครั้นเมื่ออย่างนั้น กลับมาจากหาภิน
 ถกอย่างตัวที่ รอดตาย จึงเล่าเรื่องให้แม่ฟังว่า “แม่จ๋า! แม่!
 มีสัตว์ตัวหนึ่งใหญ่โตเหลือเกิน มาเหยียบ ลูกของ แม่ตายหมด
 เหลือแค่นี้” แม่ถามว่า “สัตว์อะไรจึงใหญ่หนักหนา ใหญ่
 เท่านี้หรือไม่?” ว่าแล้วก็พองตัวขึ้น ลูกตอบว่า “มัน
 ใหญ่กว่านั้นอีก แม่” แม่อย่างพองตัวขึ้นอีก แล้วถามลูกว่า
 “เท่านี้หรือไม่?” ลูกตอบว่า “มันยังใหญ่ไม่ได้ครึ่งของ
 มันเลย” แม่อย่างโตพองต่งนม ความโกรธมาก จึงเบ่งตัว
 ขึ้นทุกที ๆ จนเกินขนาด เลยต้องแตกตาย

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ชื่อเริ่มเรื่อง

ตัวเหยียบลูกอย่างตาย เหลือ
 ตัวเดียว

ข. ชื่อความต่อ ๆ ไป

ลูกตัวที่ รอดตายเล่าเรื่องให้
 แม่ฟัง

ค. ชื่อส่งท้าย

แม่อย่าง เบ่งตัว จะให้เท่า
 สัตว์นั้น ในที่สุดต้องแตกตาย

แบบฝึกหัดที่ ๒๑

เรื่องอิฐ

ผู้สอน นำอิฐมาวางหน้าชั้นให้นักเรียนดู แล้ว ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่าดังนี้

ถาม อิฐ มีรูปร่างอย่างไร ?

ตอบ อิฐ มีรูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีส่วน หนา

ถาม อิฐ ทำด้วยอะไร ?

ตอบ อิฐ ทำด้วยดินเหนียว ทราวย และ แกตบ ประสม กัน

ถาม อิฐ ที่เผา แล้ว เป็น สีอะไร ?

ตอบ อิฐ ที่ เขาเผา จน สุก มี สีแดง

ถาม ทำไมอิฐ จึงมี ขนาดเท่า ๆ กันได้ ?

ตอบ เพราะ เขาใช้ แบบ พิมพ์ กดเขา

ถาม อิฐ ทำที่ ไหน มาก ?

ตอบ อิฐ ทำที่ มณฑล กรุงเทพ ฯ ตำบลสามโคก เขตของ บ้าน

กระเซิง เขตของ ด้าน (สำหรับ มณฑลอื่น ๆ ก็บอก

ไปตาม ชื่อตำบลที่ทำอิฐ)

ถาม อิฐ มีประโยชน์อย่างไร ?

ตอบ อิฐ มี ประโยชน์ สำหรับ ก่อตึก ก่อกำแพง ก่อถนน ฯลฯ

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

อิฐเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่มีด้านหนา ตั้งตรงเหมือนคันตึก ทำด้วยดินเหนียว ทราวย และ แกดย ประสมกัน กตอง ในแบบพิมพ์ที่ทำไว้ อิฐจึง มีขนาดเท่ากัน ทุก ๆ แผ่น แล้วเผาเพื่อให้แข็ง และ ทนทาน อิฐทำที่ตำบลสามโคก คลองบ้านกระแซง คลองด่าน มณฑลกรุงเทพ ฯลฯ มีประโยชน์สำหรับก่อตึก ก่อกำแพง และ ก่อถนน

แบบฝึกหัดที่ ๒๒

เรื่องหุเบา

วันหนึ่ง ชาวนา กับ บุตร จึงมาไปตาม ถนน พบชายต้องคนเดินสวนทางมา คนหนึ่งพูดว่า “ตชี่ ! ชายแก่กับบุตร นั้นโง่มาก เขาจะมาเดินไปได้ ที่จริงควรจะขี่หลังมันไป” ชาวนาได้ฟังดังนั้น จึง อุ้ม บุตร และ ตัวเอง ขึ้น ขี่มาไป พอเดินไปได้ไม่กี่ถ้ พบ คนเดิน ทางอีก คนหนึ่ง พูดกับเขาว่า “ท่านนั้นใจโหดร้าย มาก ไม่มีความกรุณาต่อตัว บางเคย มาตัวเดียว ขึ้นไปขี่ถึงต้องคน มันจะทนไหว หรือ ? ท่าน ควร จะ หาม มันไปขี่”

ชาวนาได้ฟังดังนั้น ก็มึนเมามาติดกันเขา คัดกิ่งไม้มาหามไป
พอจะข้ามสระพาน ม้าดินเท่าที่มัดไว้หลุดจึงพลัดตกน้ำลงไป
กว่าเจ้าของจะช่วยได้ ม้านั้นดำถก น้ำตายเสียแล้ว ชาวนา
มีความเสียตายมาก บ่นกับตัวเองว่า การที่เขาต้องเสีย
มาที่รักไป เพราะเขาเป็นคน หยาบเขื่อนคนง่าย ไม่ไตร่ตรอง
เสียก่อน

(สอนตามวิธี สอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง ชาวนา กับ บุตร จูงม้าไปตาม
ถนน

ข. ข้อความต่อๆ ไป ชาวนา พบ คนเดินทาง เขา
บอกให้ข้าม ชาวนา ก็ข้าม เขา
บอกให้หาม ก็หาม

ค. ข้อส่งท้าย เมื่อชาวนาหามมาข้ามสระพาน
ม้าดิน ตกน้ำตาย ชาวนา
รู้สึกเสียใจที่ตน เป็น คน หยาบ
เขื่อนคนง่าย จึงเสียมาที่รักไป

๓๘

แบบฝึกหัดที่ ๒๓

เรื่องเพื่อนเทียม

ผู้สอน บอก ความหมายว่า จะให้นักเรียน เรียง ความ ตาม ภาพนี้ แล้ว ตั้ง
คำถามให้นักเรียน ตอบ ปากเปล่า ดังนี้

ถาม ใน ภาพนี้ มี คน กี่ คน ?

ตอบ ใน ภาพนี้ มี คน ๒ คน

ถาม ชาย ๒ คน นั้น พากัน ไป ที่ ไหน ?

ตอบ ชาย ๒ คน นั้น พากัน เดิน ไป ใน ป่า

ถาม ชาย ๒ คน นั้น พบ อะไร ?

ตอบ ชาย ๒ คน นั้น พบ หมี

ถาม เมื่อ ชาย ๒ คน นั้น พบ หมี เขา ทำ อย่างไร ?

ตอบ คนหนึ่ง หนึ่งคน ไม่นอน อยู่ที่บ้าน
ถาม หืม ทำอะไร กับ คน ที่นอน อยู่ที่บ้าน
ตอบ หืม มาตาม ๆ แล้ว ก็ไป

(สอนตามวิธี สอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

“ชายต้อง คนเดินทาง ไปด้วยกันใน บ้า พบ หืม ตัวหนึ่ง ตรง
เข้ามาจะกัด ชายคนหนึ่งวิ่งหนีคนไม่ ออกคนหนึ่งเห็นเพื่อนหนี
เขาตัวรอด ครั้น จะวิ่ง หนีไป บาง ก็ไม่ทัน จึง นอน ลงบนพื้นดิน
ทำเหมื่อน อย่าง คนตาย หืม เข้าไปตาม ๆ ที่ชาย นั้น แล้ว ก็ไป
ชายคนที่ อยู่บนดินไม่ลง มาหาเพื่อน แล้วถามว่า “หืม พด
อะไร กับ ท่าน ?” คน ที่นอน บนพื้นดิน ตอบว่า “หืม พด ว่า
อย่าไว้ใจเพื่อน หนึ่ง เขาตัวรอดเมื่อยาม มีอันตราย”

แบบฝึกหัดที่ ๒๔

เรื่องทองกับตัว

ครั้งหนึ่ง ส่วนต่าง ๆ ของ ร่างกาย มีมือ ปาก และ ฟัน
เป็นคน เกิดทุ่มเถียง เกียง งอน กัน ขึ้น กับทอง ส่วนเหล่านั้น
หาความว่า ทองไม่ได้ทำ การงาน อะไร อยู่เฉย ๆ . คอย แค
จะ อิ่ม เท่านั้น แต่ส่วน มือและเท้าต้อง ทำการ ต่าง ๆ เห็นดเห็นอย

มาก แม้ปากก็ต้องเคี้ยวอาหาร สำหรับแต่จะให้ท้องอิ่ม ส่วน
 เหล่านี้เกิดอิจฉาท้องขึ้น มาจึงพากันนั่งเสีย มือก็ไม่หยิบ
 อาหารส่งเข้าปาก ปากก็ไม่อมอาหารไว้ และฟันก็ไม่เคี้ยว
 ด้วยหวังจะแกดถึงทรมานท้องให้อดอยาก ในไม่ช้าร่างกายของ
 คนนั้นก็ซบลงมไป ส่วนที่คบคิดกัน แกดถึงท้อง ก็พากันอ่อน
 เพลี้ย จึงรู้ดำเนินคิดว่า ส่วนต่างๆ ของร่างกายที่จะเป็นสุขอยู่
 ได้นั้น ก็ต้องอาศัยซึ่งกัน และกัน

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

ส่วนต่างๆ ของร่างกายมี มือ
 ปาก และ ฟัน เกิดทุมเถียง
 กับท้อง หาว่าท้องไม่ได้ทำ
 การงาน อะไร คอยแต่จะอิม

ข. ข้อความต่อๆ ไป

ส่วนต่างๆ ของร่างกายจึงพา
 กันนั่งเสียไม่ทำงาน

ค. ข้อส่งท้าย

ในไม่ช้าร่างกายของคนนั้น
 ซบลงมจึงรู้ดำเนินคิดว่าส่วน
 ต่างๆ ที่จะเป้นสุขอยู่ได้นั้น
 ต้องอาศัยซึ่งกัน และกัน

แบบฝึกหัดที่ ๒๕

สนทนาโต้ตอบ เรื่อง ฝากนักเรียน

บิดา ผมขอฝากเด็ก เขาเล่าเรียน เด็กคนหนึ่ง ได้หรือไม่
ขอรับ ?

ครู ได้ขอรับ บุตรของท่าน เคยเรียนชั้นไหนมาแล้ว ?

บิดา บุตร ของ ผม กำลัง เรียน ชั้น ประถม บที่ ๒ ขอรับ

ครู (ถามนักเรียน) เธอชื่ออะไร ?

นักเรียน ผมชื่อ นาย ขอรับ (บอกชื่อจริง)

ครู เธอ เคย เรียน มา จาก โรงเรียน ไหน ?

นักเรียน ผมเคยเรียน มา จาก โรงเรียน แล้ว ขอรับ

ครู เธอ มี ใบ ดุติ มา หรือ เปล่า ?

นักเรียน มี ขอรับ

บิดา โรงเรียน เปิด เวลา อะไร ?

ครู โรงเรียน เปิด เวลา ๘ นาฬิกา ก่อนเที่ยง ขอรับ.

- บิดา หยุดพัก ก่ตางวัน เวลา อะไร ?
- ครู หยุดพัก ก่ตางวัน เวลา ๑๑ นาฬิกา ก่อนเที่ยง ขอรับ
- บิดา โรงเรียน ปิดเวลา อะไร ?
- ครู โรงเรียน ปิดเวลา ๓ นาฬิกา หลังเที่ยง ขอรับ
- นักเรียน คุณครู จะให้ผม เรียน วันไหน หรือ เมื่อไร ?
- ครู พรุ่งนี้ก็ได้ เพราะ วันนั้น บ่ายเสียแล้ว
- บิดา ผม ตาตะ ขอรับ (คำนับ)
- ครู (คำนับ) เชิญ ขอรับ

(สอน ตามวิธีสอนใน หมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๑)

แบบฝึกหัดที่ ๒๖

เรื่องหนูประชุมปรึกษากัน

หนู ฝูงหนึ่ง อาศัย อยู่ใน บ้าน ซึ่ง มี แมว รบกวน อยู่เสมอ จะ
ออกไปเที่ยวหา กินในที่ใด ก็ให้ หนู กัด ตัว เบน กำตึง มัน จึง ปรึกษา
กันว่า จะทำ อย่างไร ดี จึง จะ หตบ หตัก ให้ พ้น แมว ได้ หนู เหล่า
นั้น ต่าง คิด เห็น แปลก ๆ กัน ใน ที่สุด ลูก หนู ตัว หนึ่ง ออก ความ

เห็นว่า ควร จะเอา ลูกพรวนไป ผูก คอแมว เมื่อ แมว มาจะได้
 ยืนเคียง ลูกพรวน แต่เกิด พอ มี เวลา จึง หนี หนี หนี หาย ก็
 พากัน เห็น ชอบ ตก ลง จะ ทำ ตาม คำแนะนำ ของ ลูกหนุ ทันโต
 หนุ หนุ แก่ ตัวหนึ่ง นั่ง พง อยู่ ด้วย จึง ถาม ขึ้น ว่า “ หนุ ตัวไหน
 จะ เป็น ผู้ รับ อาศัย เอา ลูกพรวนไป ผูก คอแมว ได้ ? ” หนุ ทุก ๆ
 ตัว ได้ พง ก็ พากัน นั่ง งง ไปหมด เพราะ ไม่ มี หนุ ตัวใด จะ ทำ ได้

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

หนุ ผ่งหนึ่ง กัดัวแมว ไม่กล้า

ออกเที่ยวหากิน

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

หนุ เหล่านั้นจึงปรึกษากัน จะ

เอา ลูกพรวนไป ผูกคอแมว

ค. ข้อส่งท้าย

หนุ แก่ ถามว่า “ ใคร จะ เป็น

ผู้เอา ลูกพรวนไป ผูกได้ ? ”

ไม่มี หนุ ตัวใด รับ อาศัย จึง
 ต้อง เลิก ความคิด นั้น

แบบฝึกหัดที่ ๒๗

เรื่องเด็กหัวตอ

(๑) ผู้สอนให้นักเรียนดูภาพนี้ แล้วให้ตอบคำถามต่อไปนี้ลงในสมุด

๑. ในภาพ ๑ เด็กหญิง กำลัง ทำ อะไร ?
๒. มารดา ของ เด็กหญิง ถือ อะไร ?
๓. เด็กหญิง เล่น อะไร ?
๔. มีอะไร อยู่ใกล้ๆ เด็กหญิง นั้น ?
๕. เด็ก ๆ เล่นไม้ขีดไฟดีหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

๖. ทำไมไฟจึงไหม้เด็กหญิงได้?
 ๗. เด็กหญิงนั้นได้รับผลอย่างไร?
 ๘. ใครมาช่วยเด็กหญิงนั้น?

(๒) ให้นักเรียนเรียงความ ตามใจความที่ตอบแล้วในข้อ ๑ ให้
 ได้ความดังนี้

หญิงคนหนึ่งมีบุตรคนเดียว เขารักใคร่มาก ได้ซื้อตุ๊กตา
 ให้เล่น วันหนึ่ง มารดามีธุระจะต้องออกไปนอกบ้าน จึง ตั้ง
 บุตรว่า “อย่าซุกซน ถ้าซุกซน กลับมาจะถูกลง” แต่
 เด็กนั้นไม่เชื่อฟัง พอ มารดา ออกไปจากบ้าน ก็เล่นของต่างๆ
 มาเล่น ในที่สุดพบไม้ขีดไฟทั้งอยู่ใกล้ๆ ก็จับขึ้นมาขีดเล่น
 ไม้ขีดไฟลุกขึ้นทั้ง กติก เด็กหญิงตกใจทั้งไม้ขีดไฟลงบน กอง
 กระดาษ กระดาษลุกขึ้นไหม้เสื้อผ้าของเขา เขาตกใจร้องไห้โฮๆ
 พอ มารดา มาถึง จึง ช่วยดับไฟ ถ้าหาไม้เด็กนั้น จะต้องตาย

แบบฝึกหัดที่ ๒๘

เรื่องกากับเหยี่ยว

กากับเหยี่ยวสัญญากันว่า ถ้าไปเที่ยวหากินได้อะไร มา
 จะต้อง แบ่งกัน คน ละครึ่งเสมอ วันหนึ่ง ลัดว่ทั้งสอง น้ไปเที่ยว

หา กิน ด้วยกัน พบ สุนัข จึง ออก ตัวหนึ่ง นอน เฝ้า อยู่ คน ไม่
 กา กับ เขี้ยว ตรง เข้า ไป จะ กิน เขี้ยว จึง พุด ว่า “เรา ต้อง ถู
 ตาม สัญญา ต้อง แบ่ง กัน เสีย ก่อน แก จะ เอา ข้าง ไหน เดี๋ย ?”
 กา ตอบ ว่า “ข้า จะ เอา ข้าง หัว” สุนัข จึง ออก ได้ ยิน ตั้ง นั้น
 จึง ออก ออ บาย พุด ว่า “ฉัน คิด ว่า เขี้ยว เปน สัตว์ ที่ ดี กว่า กา
 ควร จะ ได้ ข้าง หัว เพราะ ส่วน หัว กิน อร่อย กว่า ส่วน อื่น ๆ”
 เขี้ยว ได้ ฟัง ดัง นั้น ก็ มี ใจ กำ เริบ พุด ว่า “ถูก แล้วย ข้า ต้อง
 เอา ข้าง หัว” กา ไม่ ยอม เลย เกิด ตื่น ชื่น ใน ที่ สุด ทั้ง กา และ
 เขี้ยว ถึง แก่ ความ ตาย สุนัข จึง ออก ได้ สัตว์ ทั้ง สอง นั้น กิน เปน
 อาหาร

(สอน ตาม วิธี สอน ใน หมาย เหตุ แบบ ผูก หัด ที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

กากับเขี้ยวสัญญากันว่าเวลา
 ไปหา กิน ถ้าได้ อะไร มาจะ
 แบ่ง กัน คน ละครึ่ง

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

กากับเขี้ยวไปพบสุนัขจึงออก
 นอนเฝ้าอยู่ จึงคิดจะแบ่งกัน
 กินตามที่ได้อาหารไว้ สุนัข

จึง จอก แนะนำให้เหยี่ยว กิน
ข้างหัว กาไม่ยอม จึง เกิด
คิกัน จน ตาย

ก. ข้อส่งท้าย

ต้นจึงจอกได้กินเหยี่ยวและ
กิน กา เป็น อาหาร

แบบฝึกหัดที่ ๒๙

เรื่องมะพร้าว

ผู้สอนหาเวลาพานักเรียนไปดู ต้น มะพร้าว เสียก่อน เวลาสอนได้จะดี และ
ในเวลาสอนหาทางมะพร้าว ผลมะพร้าว มาวางหน้าชั้นให้นักเรียนดู แล้วถาม
ให้นักเรียน ตอบที่ละข้อ ๆ เมื่อได้ความถูกต้องแล้ว เขียนหัวข้อลงบน
กระดานดำ ดังนี้

๑. ราก เติบโต หยั่งลึก ลงใน ดิน
๒. ต้น เป็นลำ สูง ชะตืด ไม่มี กิ่ง ก้าน
 สูง ประมาณ ๕-๖ วา ข้างนอก
 แข็ง ข้างใน อ่อน
๓. ใบ ออกตาม ก้าน ทั้งหมด เรียกว่า ทาง
๔. ดอกและผล ดอกดีเหลือง เป็นพวง เรียกว่า

จัน ผลิตกัน เปน พวง เรียกว่า
ทะลาย

๕. ที่เกิด ใน ประเทศ ที่มี อากาศ ร้อน เช่น
สยาม อินเดีย

๖. ชนิด นาฬิกา หมุด มะพร้าวไฟ

๗. ประโยชน์ ผลิตเป็นอาหาร ต้นทำท่อน้ำ ใบ
ห่อของ กระตุกกาง ของใบ ทำ
ไม้กราด

(สอนตามวิธีสอนใน หมายเหตุ แบบ ผักหัดที่ ๒)

มะพร้าว มี ราก เป็น เส้น ตรง แดง ออก จาก โคน ต้น หย้ง
ตักลงในดิน ถ้าต้น ข้าง นอก แข็ง ข้างใน อ่อน ดึง ชะตูดไม้มี
กึ่งกัน ดึง เต็มที่ ประมาณ ๕-๖ วา ใบ มี ที่ ยึด ออก ตาม ก้าน
รวม ทั้งหมด เรียกว่า ทาง ดอก ออก เป็น พวง เรียกว่า จัน ดี เหลือง
พอ ดอก นาน แดง ร่วง ก็ เกิด ผลิต กัน เปน พวง เรียกว่า ทะลาย ผลิต
แก่ ดี แดง เมื่อ อ่อน ดี เขียว มะพร้าว ชอบ เกิด ใน ที่ ที่มี อากาศ ร้อน
เช่น ประเทศ สยาม และ อินเดีย มี ชื่อ เรียก ต่าง ๆ กัน เช่น นาฬิกา

หม้อ น้ะพร้าวไฟ ประโยชน์ของ น้ะพร้ามน้ะ หาดย้อย่าง เช่น ผล
รับประทาน คั้นทำท่อน้ำ ใบห่อของ กระดุกกต่างของใบทำไม้กราด

แบบฝึกหัดที่ ๓๐

เรื่องชาวสวนกับลูก

ชาวสวน ๑ คน เมื่อใกล้จะตาย อยากจะ ล่อนให้ลูก ของ
ตนรู้จัก การ ทำสวน จะได้ดำรง วงศ์ตระกูล ของ ตนต่อไป จึง
เรียกลูกเขามา นั่งพร้อมหน้ากัน แล้วสั่งว่า "นี่นะ เจ้าทั้งหลาย
พ่อเจ็บ จวน จะ สิ้น สม หายใจ อยู่ แล้ว ทรัพย์ สัมมัต ที่พ่อ จะ ให้
เจ้านั้น พ่อได้ ผังไว้ ใน สวน หองบ้าน ทั้งสิ้น" พ่อ ตั้ง ดั่งนั้น แล้ว
ชาวสวน ก็ สิ้นใจ ครั้น พวกลูก ปลดศพ พ่อ แล้ว จึง ตั้ง ถัง คำ
ที่ พ่อ ตั้งไว้ ได้ ถ้า คำนวณ ว่า พ่อ เอา ทรัพย์ ไป ผัง ไว้ ใน สวน จริง
จึง เอา จอม เข็ม ไป เขียว ขุด พรุน ดิน ค้นหา ทรัพย์ จนทั่ว ก็ ไม่ พบ
แต่ ต่อ มา ต้นไม้ ใน นั้น ออกงาม เจริญ ดี ถึง ฤดู มี ดอก และ ผล ตก
ลูก ชาวสวน ก็ เก็บ ขาย ได้ เงิน ทั่ว ชัน กว่า ปี ก่อน ๆ หลาย เท่า ลูก
ชาวสวน จึง ตั้ง หน้า หา กิน ใน ทาง ทำสวน ต่อ มา

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

ชาวสวน ผู้หนึ่งเจ็บหนัก จึง
เรียก ลูก มาตั้งว่าโต้งหทัย
ไว้ในสวนหลังบ้าน ตั้งแถว
ก็ตาย

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

ลูกชาวสวน เมื่อจัดการ ปดง
ศพ พ่อเสร็จแล้ว ต่างก็เที่ยว
ซด ค่ำ หาทrophy แต่ไม่พบ

ค. ข้อส่งท้าย

ตั้งแต่ลูกชาวสวน โต ซด ค่ำ
คืนไปแล้ว คนไม่กล้าออกมา
ดี จึง เกิดผลตก ลูกชาวสวน
จึง หากิน ทางทำสวน ต่อมา

แบบฝึกหัดที่ ๓๑

สนทนาโต้ตอบ เรื่องเปนนกอะไรดี

เด็กหญิงพวง

เออ จะถามอะไรดี ข้อหนึ่ง ใครตอบดีจะ
ให้รางวัล เศษ ถ้าเธอจะต้อง กลายเป็นนก

จะเป็น นก อะไร ? ยอมให้บอกได้อย่าง มาก
๓ ชนิด

เด็กหญิง เดช

ถ้าฉัน จะต้อง กลายเป็น นก ๑. ฉัน จะ เป็น นก
อินทรี เพราะมัน เป็น นก ใหญ่ แข็งแรง บิน เร็ว
๒. ฉัน จะ เป็น นก ยุง เพราะ รูป สดสวย ขน งาม
รำแพน น่ารัก ๓. ฉัน จะ เป็น นก เขา เพราะ มัน
ขี้ เพราะ ดี

เด็กหญิง พวง

รดี ถ้าเธอ จะต้อง กลายเป็น นก จะเป็น นก อะไร บ้าง ?

เด็กหญิง รดี

ถ้าฉัน จะต้อง กลายเป็น นก ๑. ฉัน จะ เป็น นก
ขุนทอง เพราะ ถึงแม้ว่า จะ ถูก จับ มา ขัง ไว้ ใน
กรง เขาก็ ให้อาหาร พืช ภาชนะ หิว ก็ ขอ เขากิน
ได้ ๒. ฉัน จะ เป็น นก นางแอ่น ถึง ตัว เล็ก
ก็ จรจร แต่ บิน ได้ ไกล ๓. ฉัน จะ เป็น แร้ง เพราะ
มัน มี อายุ ยืน

เด็กหญิง พวง

สุด เธอ จะ เป็น นก อะไร บ้าง

เด็กหญิง สุด

เวลานี้ ฉัน ยัง ไม่ ชื่นชอบ นก อื่น ๆ ไม่ ออก ฉัน ขอ
เป็น ไก่ อย่าง เดียว เพราะ มัน หนัก หนัก หัก กิน มีความ

โอบอ้อม อารมณ์เพื่อน เวลาคอนกิน ถ้าพบ อาหาร
อะไร ก็เรียกเพื่อน ของ มัน มา กินด้วย

เด็กหญิง พวง

คุณครูคะ เชิญตัดสินใจให้ดิฉัน ที่ว่า ใคร ควร
จะได้รับรางวัล

ครูแจ้ง

ได้! แต่ ถ้าดิฉัน จะ ตัดสินเอาตาม ชะนิต ของ นก
ก็จะไม่เป็น คติ แก่ พวกเธอ เพราะ นก ชะนิต
หนึ่ง ๆ ย่อมเหมาะ ตามกำหนด ของ มัน ดิฉัน
เห็นว่าควร จะ ตัดสินให้ตาม ความ ต้องการ ของ
พวกเธอดีกว่า ควร จะ ตัดสินให้ ผู้ ได้รับ
รางวัล เพราะ ความต้องการ ของเขาเป็น คุณ
ประโยชน์ แก่ หมู่คณะ ไม่เห็น ประโยชน์ คน
ฝ่ายเดียว

แบบฝึกหัดที่ ๓๒

เรื่องชายโง่กับกลอง

ชายโง่สองคนพากันไปเที่ยวดูงานแห่หนึ่ง ในงานนั้นมี
 ม้าแตรวงกำลังบรรเลงเพลงอยู่อย่างไพเราะ ชายทั้งสองนั้น
 ยืนฟังอยู่ครู่หนึ่ง ได้ยินเสียงกลองดังตึงตึง! ตึงตึง! เขามีความประ
 หลutzใจจึงพูดกันว่า “คงจะมีอะไรดีอย่างหนึ่งอยู่ในกลอง
 นั้นแน่” จึงมีเสียงดังได้ เราจะลองตรวจดูให้ดู” ชาย
 ทั้งสองคนคอยอยู่จนพวกแตรหยุดพักพากันออกไปหมด จึง
 ตรงเข้าไปช่วยกันเจาะกลองนั้นคนละข้าง เขามือถ่วงเข้าไป
 พอมือกระทบกัน ต่างคนต่างร้องขึ้นพร้อมกันว่า “จับตัว
 ได้แล้ว” แล้วก็ตึงกันไปตึงกันมา ภายหลังคนตีกลองมา
 พบเขาทั้งสองจึงแจ้งกันอยู่เป็นเวลานาน ชายทั้งสองคนนั้นจึงเข้าใจ
 ตกตงต้องเสียเงินใช้ค่ากลองให้เจ้าของกลองด้วย

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

ชายสองคนไปดูงาน ในงาน
 นั้นมีแตรวงกำลังบรรเลงอยู่
 เขาได้ยินเสียงกลองดังตึงตึง
 ว่ามีอะไรอยู่ในกลอง

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

ชายต้องคนเจาะ กตอง คนตะ
ข้าง แดง เอา มือ ดึง เข้า ไป
มือกระทบ กันเข้า จับ ดึง กัน
อยู่นาน

ค. ข้อสังเกต

เจ้าของกตองมาช่วยให้ชาย
ต้องคนนั้นฟัง จึงเข้าใจ แต่
ต้องใช้เงินค่ากตองให้เขา

แบบฝึกหัดที่ ๓๓

เรื่องมานิจกรรณ

(๑) ผู้สอนให้นักเรียนดูภาพนี้ แล้วให้ตอบคำถามต่อไปนี้โดยสรุป

๑. ภาพ ๑ เป็นภาพอะไร ? มีอะไร อยู่ในภาพนั้น ?
๒. มีเด็กกี่คนในภาพนั้น ?
๓. เด็กทั้งห้ายเห็น มา ทำ อย่างไร ?
๔. เด็กคนเล็กเป็น อย่างไร ?
๕. มาวิ่งไปถึง เด็กคนเล็ก มันทำ อย่างไร ?

(๒) ให้นักเรียนเรียงความ ตามใจความที่ตอบแล้วใน ข้อ ๑ ให้
ได้ความดังนี้

“เด็ก หาย คน กำลัง วิ่งเล่นกัน อยู่ ทางถนน มี มา ตัวหนึ่ง
วิ่ง มา ทาง นั้น เด็ก เหล่า นั้น จึง พา กัน วิ่ง หัน เด็ก คน หนึ่ง เป็น
คน เล็ก กว่า เพื่อน เวลา ที่ วิ่ง หัน ไป ตัด ตัก ก่อน อีกร ๒ คน พอดี
มา ตัว นั้น วิ่ง มา ถึง เด็ก ที่ ต้ม จึง เอา ปาก คาบ เตื่อ ของ เด็ก นั้น
ยก ไป วาง ไว้ริม ถนน อีก ข้าง หนึ่ง แล้ว วิ่ง ต่อ ไป เรื่อง นั้น ดัน ให้
รู้ว่า แม่ แต่ ดี ตัว ยัง รู้จัก มี ใจ กรุณา ถึง เพียง นี้ เด็ก ทั้ง หาย
ซึ่ง รู้จัก ผิด ชอบ ชั่ว ดี กว่า ดี ตัว ควร จะ มีความ กรุณา ดี ตัว ไหม มาก”

แบบฝึกหัดที่ ๓๔

เรื่องนายพรานกับไก่ฟ้า

นายพรานผู้หนึ่ง เขาเข้าไปซึ่งดงนกไว้ที่กลางป่า แล้ว
กลับมาแอบฟังไม่ค่อยคอย ในเวลานั้นไก่ฟ้าตัวหนึ่งบินผ่านมา
เห็นเมื่อดังที่นายพรานไปรอต่อไว้ ก็ลงมาจิกกิน จนต้อง
เข้าไปขัดข้าย จะคืนรอนดักเท่าไรก็ไม่หลุด เมื่อนายพรานเห็น
ดังนั้นก็รีบไปจับตัวมา ไก่ฟ้ามีความกลัวมาก จึงร้องวิงวอน
ขอให้ปล่อยตัวไป และสัญญาว่าจะไปต่อดวงพวกเพื่อนให้
มาขัดข้ายอีกเป็นอันมาก นายพรานได้ยินดังนั้นจึงว่าแก่ไก่ฟ้า
ว่า “ผู้ที่มีใจคดคดจะต่อดวงพวกเพื่อน เพื่อเอาชีวิตของตัวเอง
รอดเช่นนั้น ไม่ควรจะมีชีวิตอยู่ให้หนักแผ่นดิน” ว่าแล้วก็
เชือดคอไก่ฟ้าเสียทันที

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

นายพรานเขาเข้าไปซึ่งดง
นกไว้ที่กลางป่า

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป ใ้ฟ้าคิดช่วย ของ นาย พราน
 จึง อธิวอนขอชีวิต ว่า จะไป
 ถอดอง พวก เพื่อน มาให้

ค. ข้อสงสัย นาย พราน ไม่ ยอม และ ฆ่า
 ใ้ฟ้า ตัว นั้น เสีย

แบบฝึกหัดที่ ๓๕

เรื่องเกลือ

ผู้สอน นำเกลือ ๒ ชนิด คือ เกลือสินเธาว์ และ เกลือธรรมชาติ มาให้นักเรียน
 ดู แล้วถามให้นักเรียน ตอบ ทีละข้อ ๆ เมื่อได้ความถูกต้องแล้ว เขียน
 หัวข้อ ลง บน กระดาษดำดังนี้

๑. ลักษณะ เป็น กี่อย่าง ขนาดเท่า กี่อย่าง กรวด
๒. สี เทาบ้าง ขาวบ้าง
๓. ชนิด ๒ ชนิด เกลือสินเธาว์ เกลือธรรมชาติ
๔. ทำอย่างไร ? เกลือสินเธาว์ ขุดจากดิน เกลือธรรมชาติ
 ทำจาก น้ำเค็ม ทั้งให้ แดด ชุบจนแห้ง
๕. ทำที่ไหน ? ตามจังหวัดซึ่งตั้งอยู่ชายทะเล เช่น ฉะเชิงเทรา

ตำรา ตำมปรากฏ และ ตำมสังคราม
 ๖. ประโยชน์ ประสมอาหาร ได้เนื้อสัตว์กินเน่า
 และ ทำยา

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

“เกลือ มีลักษณะ เปน ก้อน ๆ คล้ายก้อน กรวด ขนาดเล็ก
 มีรส เค็ม สีขาว บาง เทา บาง มี ๒ ชนิด คือ เกลือสินเธาว์
 และเกลือ ขรรพตา เกลือสินเธาว์เขาขุดได้จากในดิน เกลือ
 ขรรพตาทำจากน้ำเค็ม ทั้งไว้ให้แดด ชุบจน น้ำแห้ง เหลือแต่ธาตุ
 เกลือ ทำกันมากที่จังหวัดซึ่งคง อยู่ชายทะเล เช่น ตำมตำรา
 ตำมปรากฏ และ ตำมสังคราม เกลือ มีประโยชน์มาก คือใช้
 ประสมอาหาร ได้เนื้อสัตว์เพื่อกินเน่า เช่นเนื้อเค็ม ปลาเค็ม
 นอกจากนั้นยังใช้ทำยาได้อีก ”

แบบฝึกหัดที่ ๓๖

เรื่องเพื่อนแท้

ชายคนหนึ่ง เคย มาไว้สองตัว มัน รักใคร่ กันมาก เวลา
 ตาก รก ก็ไม่ มีความ รังเกียจกัน เวลา หยด ก็ อยู่ คอก เดียว กัน

หน้าทีเจ้าของให้กิน ก็แบ่งกันกิน ภายหลัง มาตัวหนึ่ง เจ็บตาย
ไป มาตัวที่ ยี่มี ความเสียใจ ไม่เป็น อันกินอันนอน หน้า
ทีเจ้าของ นำมาให้ก็ไม่นอน มัน ตั้งเสียงร้อง เหมือนดังกับ จะ
เรียกให้เพื่อน ของมันมากิน ด้วย เจ้าของ พยายาม หาทางที่จะให้
มัน ต้มเพื่อน ของมัน โดยหา มาตัวอื่น มาให้เป็นเพื่อน แต่ก็
ไม่เป็นผลสำเร็จ ในที่สุด มาตัวนั้น ก็ตาย เจ้าของ จึงเอาไปฝัง
ไว้ใกล้ ๆ กัน เรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า แม้แต่สัตว์ มัน ยังรักใคร่กัน
มาก ถึงเพียงนี้

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

- ก. ข้อเริ่มเรื่อง ชายคนหนึ่งเลี้ยงมาไว้สองตัว
มันรักใคร่กันมาก
- ข. ข้อความต่อ ๆ ไป มาตัวหนึ่งตาย
- ค. ส่งข้อท้าย มาตัวที่ ยี่มี แสดงความเสีย
ใจ ไม่นอนไม่นอน จนตาย

แบบฝึกหัดที่ ๓๗

เรื่องทุ่งนา

(๑) ผู้สอนให้นักเรียนดูภาพนี้ แล้วให้ตอบคำถามต่อไปนี้ลงในสมุด

๑. ภาพนี้เป็นภาพอะไร ?
๒. กระท่อมตั้งอยู่ที่ไหน ?
๓. หลังกระท่อมมีอะไร ?
๔. หน้ากระท่อมมีอะไร ?
๕. เจ้าของกระท่อมเป็นคนชนิดใด ?

๖. เจ้าของ กระต๋อม ถืออะไร ?
๗. เขา ถือ เครื่องมือไป ทำอะไร ?
๘. เวลานั้น เป็น เวลาอะไร ?
๙. ทำไม จึง รู้ว่า เป็น เวลานั้น ?
๑๐. ถ้า เขามี ชูระ จะ ต้อง ไป ทาง น้ำ เขา ใช้ อะไร ?

(๒) ให้นักเรียน เรื่อง ความ ตามใจความ ที่ตอบ แล้ว ใน ข้อ ๑ ให้ ได้ ความ ดังนี้

มี กระต๋อม เล็ก ๆ หดง หนึ่ง ตั้ง อยู่ ใน ท่งนา หน้า กระต๋อม มี คตอง เล็ก ๆ สาย หนึ่ง ใน คตอง มี เรือ จอด อยู่ ลำ หนึ่ง หดง กระต๋อม มี คน ไม่ ใหญ่ ๆ หนึ่ง อยู่ หดาย คน นี้ ดู เป็น ที่ ร่ม เย็น น้ำ อยู่ ผู้ ที่ อยู่ ใน กระต๋อม นี้ เป็น ชาว นา เวลา เขา เขา ก็ ถือ จอบ เลี่ยม และ เครื่อง มี อื่น ๆ ออก ไป ทำ นา ถ้า เขามี ชูระ จะ ไป ทาง น้ำ เขา ก็ ใช้ เรือ ถ้า จะ ไป ทาง บก เขา ก็ เดิน เขา ไม่ ต้อง ใช้ รถยนต์ รถม้า เรือ กลไฟ เหมือน อย่าง คน ที่ อยู่ ใน พระนคร แต่ เขามี ความ สุข ดุบาย ไม่ ต้อง เตือน ครอน เหมือน กัน

แบบฝึกหัดที่ ๓๘
เรื่องต้นไม้กับต้นไม้

คนคนหนึ่ง เกิดป่วย กัด ต้นไม้ใหญ่ คนหนึ่ง อยู่ริมหน้าต่าง
ต้นไม้ไหว ก็หักโค่น ตอยน้ำไปติดต้นไม้ อยู่ชายคางแห่งหนึ่ง
รุ่งขึ้นต้นไม้ เห็น ต้นไม้ เป็น ปกติดี ไม่มีคนใดหักโค่น เกิด
สงสัยจึงถาม ต้นไม้ ว่า “เมื่อคนนั้น พาย จิต พัดเขาเรา
หักโค่น ตอยน้ำ มา พวกท่าน ด่วน แต่เป็นต้นไม้เล็ก ๆ ทำ
ไม่จึงไม่หักโค่น?” ต้นไม้จึงตอบว่า “เราถูกพายพัดเหมือนกัน
แต่เราเป็นต้นไม้ อ่อน เมื่อลมพัดแรงเราเอนลู่ไปตาม ลมจึง
ไม่หักโค่น” ต้นไม้ได้ ฟัง ดงนั้น จึงนึกว่า “ถึงเราเป็นต้นไม้
ใหญ่โต แต่เราไม่รู้จักผ่อนผัน หลีกเลย เรา ก็เป็น คนตายได้
ต้นไม้ เหล่านี้ ถึงเป็นต้นไม้เล็ก ๆ ก็จริง แต่รู้จัก หลบหลีกภัย
จึง พ้น คนตาย”

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

ต้นไม้ ถูกพายพัดหัก ตอยน้ำ
ไปติด อยู่ ที่ ต้นไม้

- ข. ข้อความต่อ ๆ ไป คนไหน เห็น คน อื่น ไม่เป็น อันตราย จึงถามคนอื่นไต่ความว่า เมื่อถูก พายุ ก็ อ่อน ตามไป จึงไม่ เป็น อันตราย
- ค. ข้อส่งท้าย คนไหน รู้ ตัว ว่า ไม่ รู้ จัก หลีกเลี้ยง ผ่อนผัน จึง เป็น อันตราย

แบบฝึกหัดที่ ๓๔

เรื่องหนู

ผู้สอน หา หนู ใส่ กรง มาให้นักเรียนดู แล้วถามให้นักเรียน ตอบที่ละข้อ ๆ เมื่อได้ความถูกต้องแล้ว เขียนหัวข้อ ลงบน กระดาษดำดังนี้

๑. รูป หนัวยาว ปากเลี้ยม ขนาดเท่ากระบอกหรือ กระแต
๒. ส่วนตัว ก. ขน สีมอ ๆ นุ่ม
ข. ขา สั้น
ค. เต็บ เล็ก แหตม
๓. ส่วนหัว ก. ตา โต เห็นในที่มืด
ข. หู ใหญ่ ฟังเสียงได้ดี

ค. หนด แฉ่ง ถก อะไร รูดักง่าย

ฌ. พัน รูปคต่ายดัว คม ข้างบน ๒ ซี่
ข้างล่าง ๒ ซี่

๔. ล้วนหาง ยาว เปนวง ๆ

๕. ชะนิต หตายชะนิต หนุหฺริง หนุผี หนุพก หนุตะเกา
หนุทองขาว

๖. โทษ นำเชือกภาพโรคมารูดักคน และ กัดสิ่งของ
ให้เสีย

(สอนตามวิธีสอนในหมวดเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

หนุรูปกว้าง ค่อนข้างนำเกตุยด หน้ายาวปากเลี่ยม ขนาด
ตัวเท่ากับ กระบอก หรือ กระแต ขน ส้มอ ๆ หนุมี ส้ม เปน สักตัวที่
หากิน กตางคิน ขาดันวิ่ง คดอง เต็มเด็ก แหถมจึงได้ขึ้นตาม
ฝาและเสาได้ คาโค เห็นในที่มีด หุใหญ่ พังเสียง อะไรได้ด
หนดแฉ่ง ถกกระทบ อะไรเข้ารูดักง่าย ใช้เปนเครื่อง คด่า
ทาง อย่าง แมว พันรูปกว้าง คต่ายดัว คม มี ๔ ซี่ (ข้างบน
๒ ข้างล่าง ๒) หางยาวกว่าตัวเปนวง ๆ หนุมี หตายชะนิต
คือ หนุหฺริง หนุผี หนุพก หนุตะเกา หนุทองขาว ๆ ตา หนุ

ไม่มีประโยชน์แก่คนเลย มีหน้าซำยังนำเชื้อโรคอันตราย
คือ กาฬโรค มาสู่คน และ กัดสิ่งของให้เสียไป เราควรจะต้อง
กำจัดมันเสีย อย่าให้มันอยู่ในบ้านได้

แบบฝึกหัดที่ ๕๐

เรื่องสุนัขช่วยคน

ผู้สอน บอก ความหมายว่า จะให้นักเรียน เรียง ความ ตาม ภาพนี้ แล้วให้
นักเรียน เรียง ความตาม หัวข้อ ต่อไปนี้

- ก. เด็กกรรณาดีตัว
- ข. เด็กไปไหน สุนัขตามไปด้วย
- ค. วันหนึ่ง เด็กไปตกปลา
- ฅ. เด็กตกน้ำ
- ง. สุนัขกระโดดลงไปช่วยเด็ก
- จ. เด็กกอดคอสุนัข

เมื่อเรียบเรียงแล้ว ควรให้ได้อรรถาธิบายดังนี้

เด็กคนหนึ่ง เป็นคนมีใจกรรณาดีตัว ถ้าเขามีอะไร ก็ให้สุนัขกินเสมอ จนสุนัขรักเด็กนั้นมาก ถ้าเด็กจะไปไหน มันก็ตามไปด้วยเสมอ วันหนึ่ง เด็กไปตกปลา สุนัขตามไปด้วย ขณะที่เด็กกำลังตกปลาอยู่นั้น เท้าพลาด พัดตกลงไปในน้ำ สุนัขกระโดดลงไปช่วย เด็กกอดคอสุนัขไว้นั่น สุนัขพาเขาไปยั้งคั้ง เด็กจึงรอดจากอันตราย

แบบฝึกหัดที่ ๔๑

เรื่องช่วยเหลือเพื่อน

ชายคนหนึ่ง พายเรือไปเที่ยวตามลำน้ำ เห็นนกเป็ดน้ำฝูงหนึ่งบินมาใกล้ๆ เด็กชายคนหนึ่ง ๑ เขาก็นอนขวางไป

ถูกนกเบตนาตัวหนึ่ง ตกลง มา ชายคนนั้น นึกถึงสาร จึงพายเรือ
 เขาไป หมายจะ ต และ ช่วย แต่ทว่า โดน มี นกเบตนาอีกสองตัว
 บินลงไปยัง นกตัว ที่ตก ลง มา นั้น ช่วย กัน จิก บวก ข้าง ตะ ตัว
 พาบินไป ยัง ผัง ชายคนนั้น ก็ พายเรือ ตามไป แต่พอ เขา ไป เกือบ
 จะ ถึง ที่ ที่ มี นก พัก นกเบตนา ทั้ง สอง ตัว ก็ พา เพื่อน ที่ ถูก ขวาง
 บิน หนี ต่อ ไป ชายคนนั้น อยู่ โกล่ ๆ มี บ่น ถ้า เขา จะ ยิ่ง ก็ จะ ได้
 แต่ เขา ไม่ ยิ่ง เพราะ เขา ดังสาร มัน

(สอนตามวิธี สอนในหมวดเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ขอเริ่มเรื่อง

ชายคน หนึ่ง เห็น เด็ก เขา ถิ่น
 หินขวาง นกเบตนา ตก ลง ใน น้ำ

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

นกเบตนา อีก สอง ตัว มา พา
 นกตัว ที่ ตก ลง หนี ไป

ค. ข้อส่งท้าย

ชาย คน นั้น มี บ่น จะ ยิ่ง นก นั้น
 ก็ จะ ได้ แต่ เขา ไม่ ยิ่ง เพราะ
 เขา ดังสาร มัน

แบบฝึกหัดที่ ๔๒

เรื่องมีด

ผู้สอนนำบัตรมาให้นักเรียนดู แล้วถามให้นักเรียน ตอบทีละข้อ ๆ เมื่อ
ได้คำตอบถูกต้องแล้ว เขียนหัวข้อ ลงบน กระดาษคำ ดังต่อไปนี้

๑. รูป ยาว แบน คมข้างหนึ่ง เป็นสัน ข้างหนึ่ง
มีตำสำหรับถือ
๒. ทำด้วย เหล็ก ทองเหลือง
๓. ชนิด มีดบาง มีดพับ มีดคอก มีดซี่ย ฯลฯ
๔. ทำที่ไหน ? ทำในประเทศเรา กับซื้อมาจากต่าง
ประเทศ
๕. ประโยชน์ ใช้เป็นเครื่องมือ สำหรับ ตัด ฝาน พับ
ปอก คว้าน

(สอนตามวิธี สอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๒)

มีดทำเป็นรูปยาวแบน ข้างหนึ่งคมข้างหนึ่งเป็นสัน มีตำ
สำหรับถือ ทำด้วยเหล็กบ้าง ทองเหลืองบ้าง ไม้บ้าง ควมมีด
ทำด้วยเหล็กบ้าง ทองเหลืองบ้าง แต่โดยมากทำด้วยเหล็ก

มีชนิดและขนาดต่าง ๆ กัน บางชนิดยาว บางชนิดสั้น
 บางชนิดใหญ่ บางชนิดเล็ก มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น มีด
 บาง มีดพับ มีดตอก มีดซุย เป็นต้น มีดที่เราใช้กันโดยมาก
 มาจากต่าง ประเทศแต่ที่ทำในเมืองเราเองก็มี ประโยชน์ของ
 มีด ใช้เป็นเครื่อง มือสำหรับ ตัด ผ่า พับ ปอก คว้าน ดึงต่าง ๆ

แบบฝึกหัดที่ ๔๓

สนทนาโต้ตอบ เรื่องตัดสินความ

- เด็กชายชาว แก ฟากัน มาหาฉัน ทำไม ?
- ” ” เขียว ฉันมาขอให้เธอช่วยตัดสินเรื่องมังกุดให้ฉันหน่อย
- ” ” ชาว เรื่อง มังกุดอะไรกัน ?
- ” ” เขียว ฉัน เก็บ มังกุดได้ผลหนึ่ง แต่ แดง จะ แย่ง เป็น
 เจ้าของ
- ” ” ชาว แดง ทำไม แก จึง แย่ง มังกุด ของ เขา ละ !
- ” ” แดง เพราะฉัน เป็น คน เห็น มังกุด นั้น ก่อน
- ” ” ชาว แก ไป กับ เขา ด้วย หรือ ?

เด็กชาย แดง เวदानันต์ เดิน อยู่ ด้วย กัน กับ เขา

“ ” ชาว แก จะ ให้ นัน คัด ดิน ให้ เหมือน กัน หรือ ?

“ ” แดง จะ

“ ” ชาว ถ้า นัน คัด ดิน อย่างไร แก ต้อง ทำ ตาม นะ

“ ” เขียว กับ } (ตอบ พร้อม กัน) จะ

“ ” แดง

“ ” ชาว ตั้ง มังคุด ผล นั้น มา นี้

“ ” เขียว (ตั้ง มังคุด ให้)

“ ” ชาว (แบ่ง เปลือก มังคุด ออก ๒ ซีก) เขียว แก เปน
คน เกีย ได้ เขา ไป ซีก หนึ่ง แดง แก เปน คน เห็น
เขา ไป ซีก ซีก หนึ่ง เนื้อ ข้าง ใน นี้ เปน ค่า จ้าง
คัด ดิน ของ กัน

(สอน ตาม วิธี สอน ใน หมายเหตุ แบบฝึกหัด ที่ ๑)

แบบฝึกหัด ที่ ๔๔

เรื่อง พ่อค้า เกลือก กับ วัว ต่าง

วัว ต่าง ของ พ่อค้า เกลือก ตัว หนึ่ง เจ้า ของ บรรทุก เกลือก ไป
ขาย เมือง หนึ่ง ครั้ง หนึ่ง วัว ต่าง ตัว นั้น เดิน ข้าม ห้วย เขยิบ หิน

พลาด ตก ลงไปโน แอ้ง น้ำโน ห้วย กว่า เจ้าของ จะ ลงไป จ้ง ชัน
 มาได้ ก็ พอ เกิด ที่ บรรทุก ต่าง อยู่ บน หลัง กระจาย น้ำไป หมด
 เมื่อ วัว ชัน มา บน บกร ด้ก เบา หลง จ้ง นึก ว่า ที่ ไต ลงไป แะ อยู่
 ใน น้ำ นั้น ทำให้ ของ ที่ บรรทุก อยู่ บน หลัง เบา ชัน แต่ นั้น มา
 เมื่อ เจ้าของ บรรทุก เกิด ไป ถึง แม่น้ำ ลำ คด ของ แห้ง ไต วัว ต่าง
 ตัว นั้น ก็ แล้ง ลง ไป นอน ด้ย ใน น้ำ จน เกิด กระจาย ทุก คราว
 พอ คา เห็น วัว โกง เช่น นั้น คราว หลง จ้ง แล้ง เอา นั้น บรรทุก
 แทน ให้ มี น้ำ หนัก เท่า กับ เกิด ที่ เคย บรรทุก มา แต่ ก่อน ฝ่าย
 วัว ไม่ ร้ เท่า ครัน เดิน ไป ถึง หวัง น้ำ ก็ ลง ไป นอน แะ น้ำ ด้ย อีก
 คราว นั้น นน ถก น้ำ ถัด หนัก ชัน กว่า เวลา แห้ง วัว ตัว นั้น ต้อง
 หนัก หลง ยิง กว่า แต่ ก่อน เคย เช็ด ไม่ ถ้ำ ลง ไป ใน น้ำ อีก

(สอนตามวิธีสอนในหมายเหตุ แบบฝึกหัดที่ ๓)

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

พอ คา ไซ วัว ต่าง บรรทุก เกิด
 ไป ชาย วัว ต่าง ตก ลง ไป ใน
 แอ้ง น้ำ เกิด กระจาย น้ำ น้ำ
 หนัก เบา ชัน

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

วัว ต่าง คิด ว่า การ ที่ ลง ไป แะ
 น้ำ ทำ ให้ น้ำ หนัก เบา ชัน ภาย

หลังเมื่อเจ้าของบรรทุกเกิด
ไปขาย วัว แกตั้งลงไปนอน
ในน้ำเตี้ยทุกคราว

ค. ข้อสั่งทำ

เจ้าของจะ แก่ความโกงของ
วัว จึงเอานุ่น บรรทุกแทน
เมื่อนุ่นถูกน้ำ ทำให้หนัก
จนกว่าเดิม วัวเลยเซ็ด

แบบฝึกหัดที่ ๕๕

เรื่องเด็กตกบ่อ

๗๓

ผู้สอน บอก ความ หมายถึง จะให้นักเรียน เรียง ความ แต่ต้อง เรียง ตาม หัวข้อ ต่อไปนี้

ก. ข้อเริ่มเรื่อง

เด็ก ๒ คนไปเล่นอยู่ข้างบ่อ

ข. ข้อความต่อ ๆ ไป

เด็กคนหนึ่ง ตกบ่อ อีกคน

หนึ่ง ร้องโวยวายขึ้น

ค. ข้อส่งท้าย

ชายคนหนึ่ง ได้ เชือก ลงไป

ช่วย เด็ก ที่ ตกน้ำ

เมื่อเรียบเรียง แล้วต้องให้ได้ ข้อความ ดังนี้

เด็กสอง คน ชาย หนึ่ง ราว คราว เดียว กัน ชอบ เล่น ด้วย กัน
 เล่น วัน หนึ่ง พวกเขา ไป วิ่ง เล่น ใกล้ ๆ บ่อ ที่ ชาว บ้าน เขา ขุด ไว้
 ใต้น้ำ เด็ก คน หนึ่ง ตก ลง ไป ใน บ่อ นั้น จะ ขึ้น ก็ ขึ้น ไม่ ได้ เด็ก
 อีก คน หนึ่ง เห็น ดัง นั้น จึง ร้อง โวย วาย ขึ้น เมื่อ ชาว บ้าน ใกล้
 เคียง ได้ยิน เสียง เด็ก ร้อง จึง วิ่ง ไป ดึง เด็ก ตก อยู่ ใน บ่อ ต่าง
 ก็ พา กัน ตก ตะลึง ยืน ดู เฉย เฉย ทัน โດัน นั้น มี ชาย คน หนึ่ง ได้ ดีด
 ขัน มา จึง เอา เชือก ผูก กับ ต้น ไม้ ใกล้ ปาก บ่อ แล้ว ได้ เชือก ลง
 ไป ช่วย เขา เด็ก นั้น ขึ้น มา ได้

วันกำหนดส่ง

This image shows a blank ledger page with horizontal ruling and vertical columns. A faint, circular library stamp is visible in the center. The stamp contains the text "UNIVERSITY OF MICHIGAN" and "LIBRARY" around a central emblem. The page is otherwise empty of any text or markings.

เลขที่หนังสือ

ม
๓๗๒.๖

ห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้แต่ง

ผู้

เรื่อง

สัมฤทธิบัตร, ๔๔
เรียนตามจ.๖

วันชม

ผู้ชม

วันสั

ม
๓๗๒.๖
๕

